

تحلیل مؤلفه‌های مؤثر بر حکمروایی خوب روستایی در نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فضایی استان خوزستان

مصطفی عیبات^۱، حمید برقی^{۲*}، یوسف قنبری^۳

۱. دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشکده علوم جغرافیایی و برنامه‌ریزی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
۲. دانشیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشکده علوم جغرافیایی و برنامه‌ریزی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
۳. دانشیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشکده علوم جغرافیایی و برنامه‌ریزی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

* نویسنده مسئول، رایانامه: h.barghi@geo.ui.ac.ir

Mostefa Abiyat¹, Hamid Barghi^{2*}, Yousef Ghanbari³

1. PhD Student in Geography and Rural Planning, Faculty of Geographical Sciences and Planning, Isfahan University, Isfahan, Iran
2. Associate Professor of Geography and Rural Planning, Faculty of Geographical Sciences and Planning, University of Isfahan, Isfahan, Iran
3. Associate Professor of Geography and Rural Planning, Faculty of Geographical Sciences and Planning, University of Isfahan, Isfahan, Iran

***Corresponding Author, Email:** h.barghi@geo.ui.ac.ir

این مقاله، مستخرج از رساله دکتری آقای مصطفی عیبات با عنوان "حکمروایی خوب جهت توسعه پایدار مناطق روستایی استان خوزستانی با تأکید بر آمایش سرزمین" زیر نظر استاد راهنمای رساله، آقای دکتر حمید برقی و استاد مشاور رساله، آقای دکتر یوسف قنبری می‌باشد.

چکیده

پژوهش حاضر به تحلیل مؤلفه‌های مؤثر بر حکمروایی خوب روستایی در نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فضایی استان خوزستان پرداخت. این مطالعه از حیث هدف در زمره تحقیقات کاربردی، به لحاظ ماهیت و روش‌شناسی، توصیفی-تحلیلی و از نظر گردآوری داده‌ها، به روش اسنادی و پیمایشی انجام پذیرفت. برای دستیابی به این امر، با داده‌کاوی اسناد منطقه‌ای مرتبط با موضوع تحقیق در استان، تعداد ۳۴۰ زیرمقوله در قالب هشت مقوله تبیین‌کننده حکمروایی خوب روستایی منطقه استخراج شدند. به اقتضای محتوای پرسش‌های، مجموعه ۳۵ نفره متشکل از کارشناسان هفت سازمان استان خوزستان جهت پاسخ‌گویی به پرسش‌نامه مدنظر قرار گرفت. برای شناخت وضعیت مقوله‌های حکمروایی خوب روستایی در استان، نتایج ضرایب نهایی مقوله‌ها حاصل از میانگین اوزان مجموعه‌ای از روش‌های وزن‌دهی تصمیم‌گیری چندشاخصه نشان داد که مقوله‌های قانون‌مندی، کارایی و اثربخشی، عدالت‌گستری و مشارکت‌محوری، بیش‌ترین سهم را در حکمروایی خوب روستایی استان خوزستان به دست آوردند. برای تعیین سطح حکمروایی خوب روستایی، نتایج روش‌های تجمیع ضرایب مدل‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه فازی نشان دادند که شهرستان‌های اهواز، دزفول و بهبهان بهترین وضعیت و نیز سه شهرستان رامشیر، هفتگل و صیدون پایین‌ترین جایگاه از بین کل شهرستان‌ها را کسب کردند. نتایج ترکیب روش‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه فازی در محیط سامانه اطلاعات جغرافیایی جهت نمایش فضایی وضعیت کلی حکمروایی خوب روستایی شهرستان‌های استان نشان داد که سهم سطوح مناسب، متوسط و نامناسب به ترتیب ۴۰/۰ درصد یا دوازده شهرستان، ۲۳/۳ درصد یا هفت شهرستان و ۳۶/۷ درصد یا یازده شهرستان است.

کلمات کلیدی: حکمروایی خوب روستایی، نظام برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری فضایی، روش‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه فازی، سامانه اطلاعات جغرافیایی، استان خوزستان.

مقدمه

از اواخر دهه ۱۹۸۰، حکمروایی خوب به یک موضوع حیاتی برای اجرای برنامه‌ها و تصمیم‌گیری‌ها در بیش‌تر کشورهای جهان تبدیل گردید (Pomeranz & Stedman, 2020: 430). حکمروایی از واژگان کلیدی در زمینه توسعه و علوم اجتماعی مدرن به شمار می‌آید (Zaitul et al., 2023: 4). برخی نویسندگان باور دارند که حکمروایی خوب از دریچه‌های پاسخ‌گویی نظام تصمیم‌گیری، شفافیت سازوکارها و قانون‌مندی

می‌تواند بر توسعه پایدار تأثیر مطلوب داشته باشد (Da Cruz & Marques, 2017: 110). این امر سبب شده تا امروزه تحقق آرمان توسعه پایدار بر پایه حکمروایی خوب، گفتمانی جدی (Glass & Newig, 2019: 2) در جهت درک و رفع اسباب و مایحتاج زندگی اجتماعی بشر (Vasseur et al., 2017: 732)، تقویت دارایی‌های سرزمینی، سازماندهی نظام سکونتگاه‌ها و بهبود عملکرد فضاها (Jenar, 2021: 3)، بهره‌برداری عقلایی از منابع در دسترس (Billi et al., 2021: 5) و نیز تنظیم ارتباط چندجانبه میان بازیگران اجتماع محلی با بیش مشارکتی و جهت‌گیری پایین به بالا است (Jones & White, 2021: 672). افزون بر این، حکمروایی خوب به عنوان یک رویکرد اساسی برای مدیریت پایدار سرزمین (Nölting & Mann, 2018: 691) تلاش می‌کند تا قانون‌مندی، عدالت‌گستری و برابری (Beqiraj & Ippolito, 2021: 294)، اجماع و توافق‌محوری (حیدری‌ساربان، ۱۳۹۸: ۱۳۴)، مشورت و مشارکت‌طلبی (Pereira et al., 2017: 528)، مسئولیت‌پذیری (Sahut et al., 2019: 903)، شفافیت‌خواهی (امامی و شاکری، ۱۳۹۴: ۲۶)، کارآمدی، کارایی و اثربخشی (Adams et al., 2019: 435)، پاسخ‌گویی (مرادی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۵۲) و همیاری و هماهنگی میان دولت، بخش خصوصی و مردم اهتمام ورزد (Utami et al., 2019: 52). براساس این دیدگاه، دولت به جای آن که به تنهایی مسئولیت کامل اداره شئون جامعه را در کلیه سطوح بر عهده بگیرد (Keyim, 2017: 486)، در کنار سایر ارکان کنش‌گری اجتماع محلی به مثابه نهاد یا عامل مسئول اداره سکونتگاه‌ها و هدایت‌کننده درست امکانات عمل می‌کند (ابراهیم‌زاده و اسدیان، ۱۳۹۲: ۱۸). بدان معنا است که به تسهیل و بسترسازی توسعه جامعه در بخش‌های ملی، منطقه‌ای و محلی می‌پردازد (Udod, 2020: 133)، و با ورود جوامع به امور تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری (Tshimpaka et al., 2021: 118)، جریان مدیریت در سطوح مداخله از حالت آمرانه، اقتدارگرایانه و بالا به پایین، به فرآیندی مردم‌سالار، مشارکتی و پایین به بالا تغییر می‌یابد (Grahn & Lührmann, 2021: 298). از این‌رو، در ادبیات کنونی توسعه پایدار در جهان، حکمروایی خوب روستایی به عنوان یکی از نسخه‌های مدیریتی شفافبخش (Stojanovic et al., 2016: 5) و الگوی بهینه برای جلب مشارکت نیروهای پیشران بهبود معیشت روستائیان (Ramzy et al., 2019: 3; Kremsa, 2021: 103)، ایجاد توازن میان ابعاد توسعه اقتصادی، اجتماعی-فرهنگی و محیطی و کاهش شکاف‌های فضایی یاد می‌شود (Villanueva et al., 2022: 1050; Holzhaecker et al., 2016: 32)، که می‌تواند زمینه‌ساز کارآمدی و اعتلای نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فضایی گردد (Ye & Liu, 2020: 778). در ایران به موجب نبود الگوی مناسب حکمروایی که برآمده از عواملی مختلفی هم‌چون ساختار تصمیم‌گیری متمرکز، حاکمیت

نگاه بخشی، تدبیر امور توسعه روستایی در سطح کلان، تعدد، ناهماهنگی و موازی کاری نهادهای متولی امور روستایی (بدری و همکاران، ۱۳۹۹: ۴۱)، ضعف در سازوکارهای مدیریت مشارکتی و تعاملی بین دولت، بخش خصوصی و مردم، گرایش به اقدامات اجرایی زودبازده و خارج از چارچوب برنامه‌ریزی، بی‌توجهی به ظرفیت‌ها و کارکردهای مناطق روستایی در مسائل برنامه‌ریزی و مدیریت محلی، نگرش منفی مسئولان و نهادهای محلی نسبت به مداخله‌های دولتی، احتمال هزینه‌بر بودن اجرای مدل‌های نوین مدیریتی با وجود پتانسیل‌ها و امتیازات مختلف مدل حکمروایی و فراهم نشدن شرایط برای تحقق آن به دلیل عدم آشنایی و رغبت مسئولان و مردم می‌باشد (داداش‌پور و علی‌دادی، ۱۳۹۹: ۳۵)، بیش‌تر برنامه‌ها از بالا به پایین تدوین و اجرا می‌شود که این امر باعث شده تا برنامه‌ها و طرح‌ها در آینده پیامد چندان مطلوبی به ارمغان نیاورد. در واقع، رویکرد اغلب مسئولان، با کم‌ترین مشارکت و دخالت مردمی برای برنامه‌ریزی اجرای طرح‌ها همراه بود. طبیعی است زمانی که مشارکت مردمی در امور مربوط به روستا در حداقل باشد، احساس مسئولیت کم‌تر خواهد شد که این یک‌سویه بودن فرآیند برنامه‌ریزی باعث ناکامی اجرای عدالت، قانون‌مداری و شفافیت شده و در نتیجه، مسئولان خود را در قبال مردم پاسخ‌گو نمی‌دانند و تمامی این عوامل، توسعه پایدار را به چالش می‌کشد (موسوی، ۱۳۹۷: ۴۸). با توجه به این چالش‌ها، دولت در سال‌های اخیر به پیاده‌سازی نقش پررنگ‌تری برای مشارکت عمومی در سطوح مختلف از جمله روستاها پرداخته که ایجاد سازوکارهای مدیریتی نظیر شوراهای اسلامی و دهیاری‌ها در این جهت بوده است (مسرورنژاد و همکاران، ۱۴۰۰: ۱۵۲۴). مضاف بر این، بهبود سطح تحصیلات و گسترش روند شهرگرایی، باعث تغییر دیدگاه‌های سستی، ایجاد خودباوری نسبی و افزایش انتظارت در میان مردم و مسئولان روستایی گردید. در شرایط کنونی تغییر سازوکار مدیریت روستایی به نفع پیشرفت روستاها از ضروریات اساسی قلمداد می‌شود و الگوی حکمروایی خوب روستایی پاسخ مناسبی برای این تحولات به نظر می‌آید (کوهستانی و همکاران، ۱۴۰۳: ۱۷۶). تحقق حکمروایی خوب روستایی در کشور، مستلزم تعیین جایگاه این الگو در نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فضایی است. این جایگاه باید به گونه‌ای باشد که اصول حکمروایی خوب را به عنوان معیارهای اساسی در کلیه سطوح تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و اجرا مدنظر قرار دهد. استان خوزستان، به عنوان یکی از قلمروهای ژئواکونومیک و ژئواستراتژیک ایران، اگر چه دارای اسناد سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی قابل‌اعتنایی است، اما به استناد تحقیقات پیشین و مطالعه دقیق اسناد مذکور، می‌توان اذعان کرد که این اسناد با کاستی‌هایی در امر شناخت دقیق مبانی حکمروایی

خوب روستایی روبه‌رو هستند، نظیر عدم توافق بر روی مفاهیم کلیدی برنامه‌ریزی و مدیریت روستایی، توصیف خام و نامنسجم وضع موجود مناطق روستایی، بی‌توجهی به روندهای شکل‌دهنده وضع موجود و تداوم آن، عدم توجه بایسته به ارتباطات بین‌بخشی در تحلیل‌های انجام شده، مغفول ماندن تحلیل‌های مرتبط با کیفیت مدیریت روستایی و نقش آن در ایجاد دستاوردهای توسعه‌ای برای استان، عدم تبیین بایسته جایگاه دولت‌های محلی و اختیارات آن‌ها، بی‌توجهی به وظیفه و اثرگذاری سیاست‌های ملی در برنامه‌های منطقه‌ای، پیوند ضعیف مطالعات پایه، راهبردها و سیاست‌های پیشنهادی، همه‌چیزخواهی اسناد استانی در غیاب سند ملی آمایش و توسعه، ابهام در تقسیم کار ملی شهرستان‌ها، کلی‌گویی در درک محورهای اساسی، مسائل و راهکارهای پیشنهادی برنامه‌ریزی و مدیریت روستایی، ایرادات مفهومی در شناسایی نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید فراروی مناطق روستایی، نبود اولویت‌بندی مشخص در تعیین اهداف، راهبردها و پیشران‌های برنامه‌ریزی و مدیریت روستایی، عدم برقراری رابطه متناظر میان اهداف و راهبردهای برنامه‌ریزی و مدیریت روستایی، ابهام در روش‌های مورد استفاده برای برنامه‌ریزی و مدیریت روستایی، اشتباهات و تناقضات آماری متعدد، ابهام در تبیین شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی، ارائه الگوهای همسان برای برنامه‌ریزی و مدیریت روستایی در شهرستان‌های استان و کم‌توجهی به مسائل حیاتی و معیشتی روستائیان. با این اوصاف، معایب اسناد برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری روستایی استان در فقدان الگوی مبتنی بر اصول حکمروایی خوب، زمینه‌ساز عقب‌ماندگی نواحی روستایی استان از مواهب و جریان توسعه شدند. لذا، پژوهش حاضر با هدف تحلیل مؤلفه‌های مؤثر بر حکمروایی خوب روستایی در نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فضایی استان خوزستان در پی پاسخ‌گویی به دو پرسش روبه‌رو است؛ نخست، براساس سیاست‌ها و برنامه‌های فضایی استان، مؤلفه‌های حکمروایی خوب روستایی در چه وضعیتی قرار دارند؟ دوم، جایگاه شهرستان‌های استان به لحاظ مؤلفه‌های حکمروایی خوب روستایی در نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فضایی چگونه است؟

جدول ۱. پیشینه پژوهش

نویسندگان	یافته‌ها
فولادی و همکاران (۱۴۰۱)	به تحلیل سطح حکمروایی محلی روستاهای شهرستان تنکابن پرداختند. آن‌ها در این مطالعه، عواملی هم‌چون مشارکت‌طلبی، قانون‌مندی، پاسخ‌گویی، مسئولیت‌پذیری، عدالت‌محوری، توافق جمعی، شفافیت و کارایی و اثربخشی را به عنوان اصول حکمروایی خوب روستایی در نظر گرفتند. نتایج نشان داد که حاکمیت قانون و مشارکت‌طلبی به ترتیب بیش‌ترین و کم‌ترین امتیازات را در بین اصول حکمروایی خوب روستایی به دست آوردند.

مسرورنژاد و همکاران (۱۴۰۰)	به تبیین عوامل حکمروایی خوب برای توسعه روستاهای منطقه صومعه‌سرای گیلان با استفاده از آزمون‌های آماری پرداخته‌اند. آن‌ها در این پژوهش، عواملی نظیر کارایی و اثربخشی مدیریت و مشارکت روستایی را اصول حکمروایی خوب معرفی نمودند. نتایج نشان داد که شاخص کارایی و اثربخشی بیش‌ترین ارتباط را با حکمروایی خوب به خود اختصاص داد.
پازکی و همکاران (۱۳۹۹)	به تبیین نقش مدیریت براساس حکمروایی خوب در توسعه پایدار روستایی منطقه فیلستان تهران با استفاده از تکنیک‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه و آزمون‌های آماری پرداخته‌اند. آن‌ها در این تحقیق از عوامل مشارکت، شفافیت، قانون‌مداری، پاسخ‌گویی، عدالت، تخصص‌گرایی، مسئولیت‌پذیری، نظارت و کارایی و اثربخشی برای بررسی حکمروایی خوب استفاده کردند. به علاوه، عامل پاسخ‌گویی بیش‌ترین و عامل تخصص‌گرایی کم‌ترین ارزش را در بین عوامل حکمروایی خوب به دست آوردند.
جعفری و همکاران (۱۳۹۷)	به ارزیابی عملکرد دهیاری‌های روستاهای شهرستان زنجان در چارچوب حکمروایی خوب روستایی با استفاده مدل‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه و آزمون‌های آماری پرداخته‌اند. آن‌ها در این مطالعه، عواملی هم‌چون کارایی و اثربخشی، عدالت، مشارکت، شفافیت، مسئولیت‌پذیری، پاسخ‌گویی، اجماع و قانون‌پذیری را اصول حکمروایی خوب روستایی معرفی کردند. نتایج نشان داد که عوامل قانون‌پذیری و شفافیت به ترتیب بهترین و ضعیف‌ترین اوزان را از بین اصول حکمروایی خوب کسب کردند.
طالشی و همکاران (۱۳۹۶)	به تبیین الگوی فضایی حکمروایی خوب در نواحی روستایی پیرامون شهر کرج با استفاده از روش‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه و آزمون‌های آماری پرداخته‌اند. نتایج نشان داد که مشارکت‌محوری، شفافیت‌طلبی و پاسخ‌گویی به عنوان مهم‌ترین شاخص‌های حکمروایی خوب روستایی شناخته شدند. به علاوه، نیمی از روستاهای منطقه به لحاظ سطوح حکمروایی خوب در موقعیت مطلوب و مابقی روستا در وضعیت برخورداری متوسط تا ضعیف قرار دارند.
سایتول ^۱ و همکاران (۲۰۲۳)	نقش حکمروایی خوب در اداره امور روستایی را با استفاده از آزمون‌های آماری مورد بررسی قرار دادند. آن‌ها در این پژوهش، برابری، اجماع، مشروعیت، مشارکت، کارایی، شفافیت‌طلبی و پاسخ‌گویی را به عنوان اصول حکمروایی خوب روستایی معرفی کردند. نتایج نشان داد که عوامل انصاف، اجماع و مشروعیت سه اصل مهم در دسترسی به حکمروایی خوب روستایی تلقی می‌شوند و نیز شفافیت‌طلبی و پاسخ‌گویی دو اصل با اهمیت کم‌تر جهت تحقق این الگو مشخص شدند.
بایی ^۲ و همکاران (۲۰۲۳)	به بررسی عملکرد حکمروایی شهری در منطقه گوندار اتیوبی با بهره‌گیری از شاخص حکمروایی برنامه اسکان بشر ملی متحد پرداخته‌اند. آن‌ها در این مطالعه، کارایی و اثربخشی، مشارکت‌خواهی، مسئولیت‌پذیری و برابری را به عنوان اصول حکمروایی خوب معرفی کردند. نتیجه حاکی از آن است که بیش‌ترین ارزش‌ها در عوامل کارایی و اثربخشی و مسئولیت‌پذیری و کم‌ترین مقادیر در زیرمعیار مشارکت به ثبت رسیده است.
فاطمی و همکاران (۲۰۲۲)	در تحقیقی به ارزیابی تحقق‌پذیری مشارکت روستایی براساس شاخص‌های حکمروایی خوب در شهرستان ابرکوه با استفاده از آزمون‌های آماری پرداختند. محققان در این مطالعه، شفافیت‌طلبی، پاسخ‌گویی، کارایی و اثربخشی، عدالت، آگاهی، اعتماد، حاکمیت قانون و مشارکت را به عنوان عوامل حکمروایی خوب روستایی معرفی کردند. نتایج نشان داد که به استثنای قانون‌مداری و عدالت اجتماعی، سایر شاخص‌های حکمروایی خوب از وضعیت مناسبی برخوردار هستند.

مبانی نظری

سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فضایی

از دیدگاه شناختی، فضا ذهنی یا تولید شده توسط ذهن است و از دیدگاه ارتباطی، نوعی از روابط اجتماعی را شامل شده که متشکل از پیوندهای میان مسائل و ابعاد گوناگون موجود در محیط‌های پیرامونی است

1. Zaitul

2. Beyene

(قادری حاجت و همکاران، ۱۴۰۱: ۲۷۳). سیاست‌گذاری توالی متقابل مراحل و رویدادها در برمی‌گیرد. براساس این دیدگاه، سیاست‌گذاری به فرآیند گسترش سیاست‌ها در بستر فضا و زمان و ترکیب اقدامات، اهداف و تصمیم‌گیری‌ها درون جوامع اشاره دارد و نبود تصمیم‌سازی در جامعه، عدم شکل‌گیری نظام سیاست‌گذاری را دنبال خواهد داشت (De-Marchi et al., 2016: 16). در سیاست‌گذاری موضوعاتی کلیدی نظیر نحوه تدوین مسائل سیاستی، نحوه تبدیل پدیده‌های فضایی به صورت مسائل سیاستی، نحوه تصمیم‌گیری، اجرا و ارزیابی اقدامات دولتی قابل بررسی می‌باشد (سجادی و همکاران، ۱۴۰۲: ۲۵). سیاست‌گذاری فضایی که با عناوین سیاست‌های مکان‌محور و اقدامات منطقه‌ای شناخته می‌شود، با توجه به گستردگی طیف ابعاد فضایی، نسبت به انواع سیاست‌گذاری‌های هدفمند و عمومی دارای تفاوت است (Fischer & Nijkamp., 2021). نظریات مکانی در رهیافت‌ها و برنامه‌ریزی‌های فضایی اثرات عمیقی بر جا گذاشته‌اند. در راستای شفاف‌سازی و عرضه تعریف و خاستگاه مفهومی برای موضوع سیاست‌گذاری فضایی، پایگاه «مرکز چه کاری برای رشد اقتصاد محلی می‌کند» وابسته به کالج اقتصاد و علوم سیاسی لندن مفهومی به نظر یکپارچه ارائه داده که آن را تدابیر سیاستی با هدف مناطق جغرافیایی و عرضه بسته حمایتی جهت بهبود نتایج اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیطی در درون نواحی تعریف کرده است (Hooton, 2022: 58). اهتمام به مسائل فضایی در سیاست‌گذاری، به پیش‌بینی رفتار فضایی سیاست‌ها و ارائه سیاست‌های هدفمند فضایی برای کسب نتایج کارآمد کمک می‌کند (Geoghegan & Gray, 2019). برنامه‌ریزی فضایی بر این بحث متمرکز است که چه چیزی در کجا و چگونه باید اتفاق افتد. افزون بر این، کنش‌های بین سیاست‌ها، برنامه‌ها و اقدام‌های عملی متفاوت در یک منطقه را در رابطه با نقش مکان‌ها واری می‌کند. این برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی مطلوب فعالیت‌ها بنا بر نیازها و آرمان‌های جوامع انسانی و اقتضای محیط در فضاها را شامل می‌شود (زیاری و محمدی، ۱۳۹۶: ۱۱). برنامه‌ریزی فضایی با زمینه‌سازی توسعه مناطق مختلف در دستیابی به استفاده منطقی‌تر از محیط نقش اساسی ایفا می‌کند (Bieda & Dybal., 2021: 3). هدف اصلی برنامه‌ریزی فضایی نیل به پایداری سرزمینی، فراهم آوردن بستر سیاستی و تصمیم‌سازی مناسب برای مدیریت بعد سرزمینی پایداری است (Capello, 2017: 392). با توجه به این موضوع که بسیاری از سیاست‌ها، در سطح عالی برنامه‌ریزی فضایی طرح‌ریزی می‌شوند، سیاست‌گذاری فضایی به روش‌هایی که بیش‌تر از سوی بخش دولتی برای تأثیرگذاری مطلوب بر توزیع آینده کارکردها و فعالیت‌ها در عرصه فضا انجام می‌گیرد، دلالت می‌یابد (European Union, 1997: 2).

در اجرای سیاست‌های برنامه‌ریزی فضایی، نیاز به یکپارچگی مؤثر در بین حوزه‌های سیاست و میان مقیاس‌های فضایی برای مقابله با فرآیند پیچیده تدوین و اجرای سیاست در تمامی سطوح است (Acheampong, 2019: 116). ویلیامز، در سال ۱۹۹۶ بین برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری فضایی تمایز قائل شده است. وی برنامه‌ریزی فضایی را روشی تعریف کرده که بر تخصیص فعالیت‌ها در فضا در آینده اشاره دارد و آن را مبنایی جهت تنظیم و اجرای سیاست‌های فضایی در هر مقیاس جغرافیایی دانسته است. اما سیاست‌گذاری فضایی شامل همه سیاست‌ها با هدف اثرگذاری بر تصمیمات مکانی و توزیع فعالیت‌ها در هر مقیاس جغرافیایی می‌باشد (بدری و همکاران، ۱۳۹۸: ۲). این نظام، ضامن ارتقای یکپارچگی میان بخش‌های تصمیم‌گیری و اجرا و نیز پاسخ به شرایط متغیر اجتماعی و سیاسی خواهند بود، در صورتی که شهروندان در فرآیندهای تصمیم‌گیری مشارکت داده شود (Nadin et al., 2021: 792).

حکمروایی خوب روستایی

حکمروایی خوب، یک رویکرد برنامه‌ریزی و مدیریت منابع سرزمین به منظور دسترسی به توسعه پایدار است که با رفتار قاعده‌مند و نهادینه شدن پاسخ‌گویی، مشارکت، قانون‌مداری، شفافیت، مسئولیت‌پذیری، عدالت‌محوری، اجماع‌گرایی و نگاه راهبردی دست‌یافتنی است (Debbarma & Choi., 2022: 4). این شیوه حکمروایی، فرآیندهای تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و اجرا را شامل می‌شود و در آن بازیگران و ساختارهای رسمی و غیررسمی حضوری اثرگذار دارند (Herasymiuk et al., 2020: 3). توجه به اصول حکمروایی خوب در مقیاس محلی برای افزایش کارآمدی نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی ضرورتی غیرقابل انکار است و بر لزوم مشارکت جوامع محلی در بخش‌های مختلف تصمیم‌گیری تأکید می‌کند (Virtudes, 2016: 1711). حکمروایی خوب مفهوم وسیعی است که به مدیریت دولتی در انجام وظایف خود برای اداره درست سرزمین کمک می‌کند (Klimach et al., 2018: 548). حکمروایی خوب روستایی، فرآیند کنش و واکنش متقابل تصمیم‌گیرندگان در سطوح کلان تا خرد است که روستاها از برنامه‌های توسعه‌ای آن اثر می‌پذیرند (Dabson, 2020: 284; Vasstrom & Normann., 2019: 849). این رهیافت، ایفای نقش تمامی بازیگران اجتماع محلی در مدیریت روستایی و مکانیسم‌های پیشران تعالی روستاها و مردم را شامل می‌شود (Jasinski & Zabinski., 2022: 764; Rahmani-Fazli et al., 2017: 134). این نوع حکمروایی، نگرشی اثربخش، کم‌هزینه و پایدار برای اعمال مدیریت روستایی بوده است که محور آن، سازمان‌دهی فضاها و روستایی بر مبنای توسعه مردم‌سالار و برابرخواهانه و جهت اثرگذاری بر تمامی

نیروهای دارای نفع و نفوذ در اداره بهینه مناطق روستایی و پاسخ به نیازهای گروه‌های محلی می‌باشد (Nasiri et al., 2020: 216؛ Liu & Yang., 2019: 2؛ Koopmans et al., 2018: 253). حکمروایی خوب روستایی با اهداف حکمروایی فضای روستایی همسو است و شامل تنظیم سودمند استفاده از فضای روستایی، تخصیص و برقراری حقوق فضایی و تأکید بر فرآیند حکمروایی جامع است که مشارکت از بالا به پایین و از پایین به بالا توسط افراد مختلف را ترکیب می‌نماید (Ge & Lu., 2021: 1349). این شیوه از حکمروایی با اتخاذ سیاست‌های خوب و بهبود عملکرد مدیریت روستایی می‌تواند زمینه‌ساز توسعه روستایی گردد (Pappalardo et al., 2018: 544؛ Morrison, 2014: 102). حکمروایی خوب روستایی در تثبیت و توسعه جامعه محلی و جنبش‌های مردمی و نیز توسعه همه‌جانبه یک ملت بسیار مهم است (Lv & Shi., 2023: 5؛ Peng et al., 2023: 2).

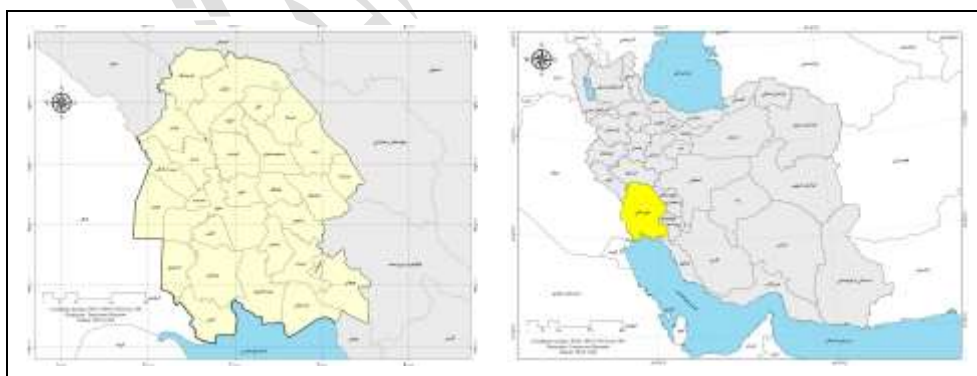
شکل ۱. مؤلفه‌های حکمروایی خوب روستایی

منبع: برقی و همکاران، ۱۴۰۲: ۴۷

روش‌شناسی

محدود مورد مطالعه

قلمرو جغرافیایی این تحقیق را شهرستان‌های استان خوزستان تشکیل می‌دهد. این استان، در محدوده ۴۷ درجه و ۴۱ دقیقه تا ۵۰ درجه و ۳۹ دقیقه طول شرقی نسبت به نصف‌النهار گرینویچ و ۲۹ درجه و ۵۸ دقیقه تا ۳۳ درجه و ۴ دقیقه شمالی نسبت به خط استوا در جنوب غربی ایران واقع شده که از سمت شمال با دو استان ایلام و لرستان، از شمال شرقی و شرق با چهارمحال و بختیاری و کهگیلویه و بویراحمد، از جنوب شرقی با بوشهر، از جنوب با خلیج فارس و از طرف غرب با کشور عراق هم‌مرز است. بر پایه آخرین تقسیمات اداری کشور، این استان از ۳۰ شهرستان، ۱۷ بخش، ۱۵۰ دهستان و ۴۱۰ روستای دارای سکنه تشکیل شده است. مساحت استان حدود ۶۴۰۵۵ کیلومترمربع است که از این نظر مرتبه سیزدهم را در کشور دارد و نیز وسیع‌ترین استان نیمه غربی تلقی می‌شود (مرکز آمار ایران، ۱۴۰۱). با توجه به سرشماری سال ۱۳۹۵، جمعیت استان برابر با ۴۷۱۰۵۰۹ نفر یا ۵/۹ درصد از جمعیت کل کشور محاسبه گردید. تراکم جمعیت استان خوزستان در سال ۱۳۹۵ با هفتاد و چهار نفر در هر یک کیلومترمربع نسبت به سال ۱۳۹۰، ۱/۴ درصد رشد داشت. نرخ رشد جمعیت طی این دوره حدود ۰/۷۷ درصد بوده است. هم‌چنین، نواحی روستایی استان با جمعیتی برابر با ۱۱۵۱۵۹۶ نفر یا حدود ۵/۵ درصد از جمعیت روستایی کشور را تشکیل می‌دهد و با متوسط عواملی نظیر بعد خانوار ۴/۳۳ نفر، رشد سالانه جمعیت ۲/۴۱- درصد، متوسط اشتغال ۲۶/۹۵، متوسط نرخ مشارکت اقتصادی ۰/۴۷، ششمین استان کشور از نظر فراوانی جمعیت روستایی شناخته می‌شود (مرکز آمار ایران، ۱۳۹۵).

شکل ۲. موقعیت محدوده مورد مطالعه منطبق بر آخرین تقسیمات کشوری

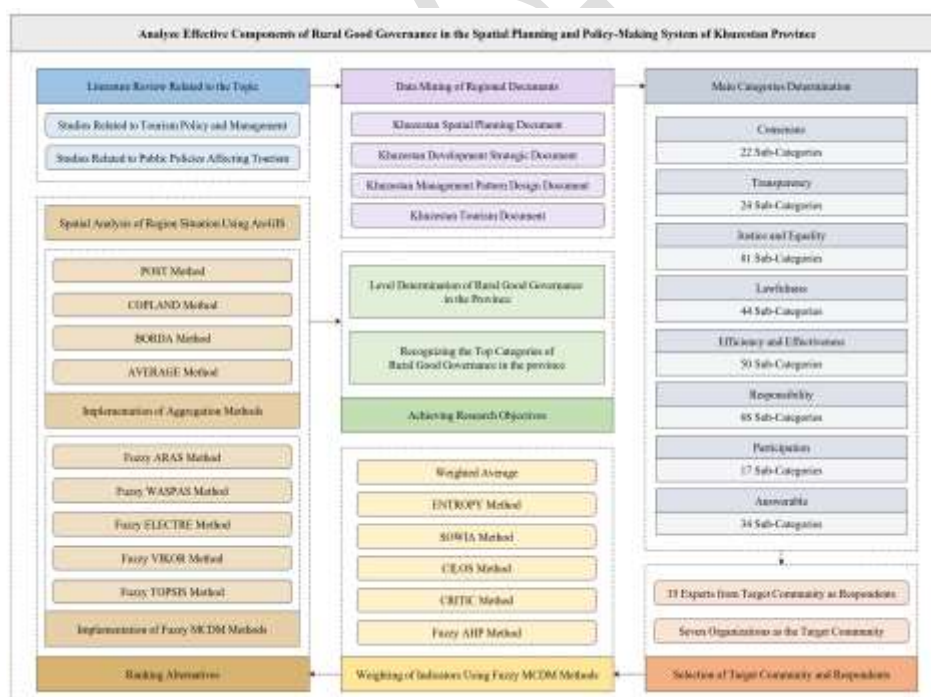
منبع: سازمان نقشه‌برداری کشور، ۱۴۰۲

رویکرد حاکم بر تحقیق، از حیث هدف‌گذاری در حوزه مطالعات کاربردی، از نظر روش‌شناسی و امکان کنترل متغیرها در مجموعه مقالات توصیفی و تحلیلی و به لحاظ طریقه گردآوری داده‌ها و قابلیت تعمیم یافته‌ها به صورت اسنادی و پیمایشی انجام گرفته است. برای دستیابی به هدف و پاسخ‌گویی به پرسش‌های پژوهش، نخست از طریق شناسایی اسناد منطقه‌ای مرتبط با موضوع تحقیق در استان خوزستان حدود ۱۳۲ زیرمقوله از مفاد سند آمایش سرزمین استان، ۹۰ زیرمقوله از مضامین سند میراث فرهنگی و گردشگری استان، ۷۹ زیرمقوله از مضامین سند راهبردی انقلاب اقتصادی استان و ۳۹ زیرمقوله از مفاد سند طراحی الگوی مدیریت استان استخراج شد که با شاخص‌سازی ۳۴۰ زیرمقوله در هشت مقوله توصیف‌کننده اصول حکمروایی خوب استان قرار گرفتند (جدول ۳). هم‌راستا انتخاب شدن زیرمقوله‌ها در این پژوهش، با توجه به میزان تناسب با موضوع و در ادامه، نهایی شدن سؤال‌های پرسش‌نامه از طریق روایی محتوا انجام گرفت. هم‌چنین، قرار دادن زیرمقوله‌ها در مقوله‌های اصلی، با توجه به تعریف دقیق اهداف، شناسایی زیرمقوله‌ها از طریق کدگذاری باز، دسته‌بندی به وسیله کدگذاری محوری و ایجاد ساختار منطقی بین آن‌ها صورت گرفت. سپس، زیرمقوله‌ها در قالب سؤالات پرسش‌نامه با مقیاس پنج طیفی لیکرت بسیار زیاد (۵) تا بسیار کم (۱) پیاده‌سازی گردید. به منظور بررسی روایی ظاهری، پرسش‌نامه قبل از توزیع در اختیار خبرگان دانشگاهی جدا از اشکالات ویرایشی، نمایشی، نگارشی و امثال آن‌ها مورد بازبینی قرار گرفت. روایی محتوایی در قالب نظرخواهی از خبرگان و با تکمیل فرم‌های شاخص روایی محتوا^۱ و تعیین ضریب نسبی روایی محتوا^۲ از طریق نظرات پانزده نفر از جامعه علمی و نهادی شامل سه تن از اعضای هیئت علمی، پنج نفر از دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی در گروه جغرافیای دانشگاه شهیدچمران اهواز و هفت نفر از آزمودنی‌ها به منظور افزودن و یا تعدیل پرسش‌ها انجام شد. فرم شاخص روایی محتوا نشان داد که همه سؤالات مربوط به زیرمقوله‌ها، سادگی، صراحت بیان و ارتباط با موضوعات را منعکس نمودند. مقدار این ضریب برای تمامی سؤالات بالاتر از ۰/۷۹ تعیین گردید. با توجه به این که ضریب نسبی روایی محتوا در کلیه پرسش‌ها میزانی بیش‌تر از ۰/۶۵ را نشان داد، هیچ یک از سؤالات حذف نگردید. پس از طراحی و بازبینی پرسش‌نامه، فرآیند پاسخ‌گویی به آن، از طریق کارشناسان صورت گرفت. عناصری که در شناسایی و گزینش پرسش‌شوندگان مؤثر بودند، شامل تعداد کارشناسان، تخصص، دانش، تنوع، سابقه کار و تعهد به مشارکت در تکمیل پرسش‌نامه هستند (Liu et al., 2023). از نظر تعداد

1. Content Validity Index (CVI)

2. Content Validity Ratio (CVR)

کارشناسان هر چه تعداد شرکت کنندگان بیش تر باشد، بهتر است، زیرا تعداد بالای آنان، اثرات سوگیری انتخابی و تعصبی در جریان ارزیابی را کاهش می دهد (Lance & Vandenberg, 2014). در مطالعه مبتنی بر نظرات خبرگان، تعداد کارشناسان نه تنها به هدف تحقیق، بلکه به تنوع جامعه هدف نیز بستگی دارد (Eltorai et al., 2023). برخی مطالعات تعداد کارشناسان خبره در موضوعات خاص و نهادهای را بین ۳۰ تا ۳۵ نفر پیشنهاد دادند (Suha & Sanam, 2023). لذا، در این پژوهش جهت تکمیل پرسش نامه، یک مجموعه ۳۵ نفره مرکب از کارشناسان خبره در ادارات استان خوزستان را تشکیل داده شد. نحوه توزیع افراد در این مجموعه به تناسب ادارات استانی مورد هدف، بدین صورت است که به اقتضای محتوای سؤالات پرسش نامه، سهم هر یک از هفت سازمان یعنی استانداری خوزستان، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان، اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان، سازمان جهاد کشاورزی استان، اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی گردشگری استان و اداره کل حفاظت محیط زیست استان، پنج نفر کارشناس تعیین شد.

شکل ۲. مدل فرآیندی انجام پژوهش

برای تعیین پایایی ابزار پرسش‌نامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده گردید. این آماره به نسبت همه مقوله‌ها مقداری بالغ با ۰/۹۹ را نشان داد که گویای تناسب سازگاری درونی و پایایی ابزار سنجش است. به علاوه، از طریق آزمون شاپیرو وویلک، توزیع نرمال داده‌های مقوله‌ها با سطح اطمینان ۹۵ درصد بررسی شد.

یافته‌های تحقیق

توصیف خصوصیات پرسش‌شوندگان و مقوله‌ها

توزیع ویژگی‌های فردی پاسخگویان نشان داد، فراوانی گروه‌های سنی کارشناسان در چهار دسته قابل تعریف بوده که به ازای دسته پایین‌تر از ۳۰ سال حدود ۲ نفر یا ۵/۷ درصد، در دسته بین ۳۱ تا ۴۰ سال تعداد ۱۷ نفر یا ۴۸/۶ درصد، برای دسته ۴۱ تا ۵۰ سال حدود ۱۳ نفر یا ۳۷/۱ درصد و به نسبت دسته ۵۱ سال به بالا نیز حدود ۳ نفر یا ۸/۶ درصد اختصاص یافت. در ادامه براساس فراوانی جنسیت از کل پاسخ‌دهندگان تعداد ۱۹ نفر یا ۵۴/۳ درصد مرد و حدود ۱۶ نفر یا ۴۵/۷ درصد زن بودند. افزون بر این، از نظر سطح تحصیلات تعداد ۱۱ نفر یا ۳۱/۴ درصد از پرسش‌شوندگان دارای مدرک کارشناسی، ۱۸ نفر یا ۵۱/۴ درصد دارای کارشناسی ارشد و تعداد ۶ نفر یا ۱۷/۲ درصد دارای مدرک دکتری هستند. از نظر سمت پاسخگویان، ۱۱ نفر یا ۳۱/۴ درصد با عنوان مدیر و تعداد ۲۴ نفر یا ۶۸/۶ درصد با عنوان کارشناس مشغول به فعالیت بودند. برای توصیف مقوله‌های تحقیق، آماره میانگین به نسبت هر یک از مقوله‌ها استخراج گردید. با دسته‌بندی مقادیر این آماره، مقوله‌های حکمروایی خوب روستایی در دو طبقه با ارزش‌های بالا و پایین قرار گرفتند. به این شکل که در طبقه با مقادیر بالای میانگین به ترتیب اجماع‌گرایی، شفافیت‌طلبی، عدالت‌گستری و مشارکت‌محوری، مقادیر بین ۲/۹۰ تا ۲/۷۹ را سهم شدند. افزون بر این، در طبقه مقادیر پایین میانگین، با رعایت ترتیب کارایی و اثربخشی، قانون‌مندی، مسئولیت‌پذیری و پاسخ‌گویی، امتیازات بین ۲/۷۵ تا ۲/۷۱ را به خود اختصاص دادند. با توجه به آن که آماره میانگین مقوله‌ها، بر پایه نظرات کارشناسان از مقدار متوسط طیف لیکرت، یعنی سه پایین‌تر بوده، بنابراین وضعیت عمومی مقوله‌ها برای شهرستان‌های استان خوزستان ضعیف ارزیابی شد. البته نظر به اطلاعات توصیفی فوق، استان می‌تواند بر توافق جمعی، افزایش رفاه و برابری، استفاده از ابزارهای شفافیت اداری و ترویج مشارکت عمومی تمرکز نماید تا سیستم حکمروایی را بهبود بخشد و رقابت‌پذیری و توسعه را به ارمغان آورد. در حقیقت، جهت‌گیری راهبردی باید در چارچوب تقویت نقاط قوت و بهره‌گیری از فرصت‌های کنش‌گری ذی‌نفع حکمروایی خوب روستایی تنظیم گردد.

تعیین ضرایب مقوله‌ها

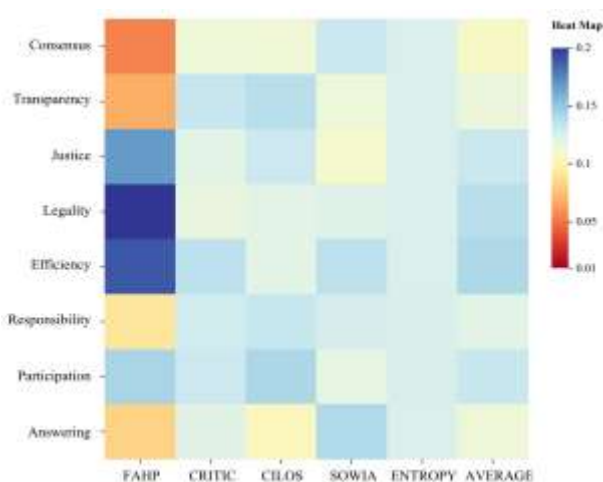
برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌های مقوله‌های حکمروایی خوب روستایی در استان خوزستان، از آزمون شاپیرو ویلک استفاده شد. نتایج این بخش نشان داد که در آماره آزمون و سطح معناداری به ترتیب مقوله‌های قانون‌مندی با ۰/۹۷ و ۰/۵۶، عدالت‌گستری با ۰/۹۶ و ۰/۳۴، مسئولیت‌پذیری با ۰/۹۶ و ۰/۲۵ و شفافیت‌طلبی با ۰/۹۵ و ۰/۲۰، بیش‌ترین مقادیر را کسب کردند. مضاف بر این، به ترتیب مقوله‌های مشارکت‌محوری با ۰/۹۵ و ۰/۱۴، کارایی و اثربخشی با ۰/۹۴ و ۰/۱۰، اجماع‌گرایی با ۰/۹۴ و ۰/۰۷ و پاسخ‌گویی با ۰/۹۳ و ۰/۰۵، کم‌ترین مقادیر را دریافت نمودند. با توجه به نتایج مورد اشاره، تمامی مقوله‌های حکمروایی خوب روستایی سطح معنی‌داری بالای ۰/۰۵ را نشان دادند. بنابراین، می‌توان گفت که داده‌های مقوله‌های پژوهش از توزیع نرمال برخوردار هستند. این مطالعه، برای شناخت وضعیت مقوله‌های حکمروایی خوب روستایی در استان ابتدا از مدل متکی بر آرای کارشناسان فرآیند تحلیل سلسله‌مراتبی فازی^۱ استفاده کرد. سپس، برای افزایش تعمق در تحلیل‌ها و ارائه نتایج منطبق با واقعیت‌های موجود، از چهار روش وزن‌دهی مبتنی بر ماتریس تصمیم نظیر کریتیک^۲، کیلوس^۳، ساویا^۴ و آنتروپی^۵ استفاده شد. جدول ۲، ضرایب مقوله‌های حکمروایی خوب روستایی در استان خوزستان را نشان می‌دهند.

جدول ۲. ضرایب اولیه و نهایی مقوله‌های حکمروایی خوب روستایی

مقوله‌ها	سلسله‌مراتبی فازی	کریتیک	کیلوس	ساویا	آنتروپی	میانگین
اجماع‌گرایی	۰/۰۵۴۶	۰/۱۱۴۴	۰/۱۱۳۲	۰/۱۳۱۴	۰/۱۲۴۳	۰/۱۰۷۶
شفافیت‌طلبی	۰/۰۶۸۱	۰/۱۳۳۷	۰/۱۳۷۸	۰/۱۲۵۱	۰/۱۲۵۱	۰/۱۱۵۷
عدالت‌گستری	۰/۱۶۷۹	۰/۱۲۰۴	۰/۱۲۹۹	۰/۱۲۴۹	۰/۱۲۴۹	۰/۱۳۰۶
قانون‌مندی	۰/۲۰۳۲	۰/۱۱۷۲	۰/۱۲۰۹	۰/۱۲۴۸	۰/۱۲۴۸	۰/۱۳۷۷
کارایی و اثربخشی	۰/۱۸۹۴	۰/۱۳۶۰	۰/۱۲۰۸	۰/۱۲۵۱	۰/۱۲۵۱	۰/۱۴۱۵
مسئولیت‌پذیری	۰/۰۹۱۷	۰/۱۲۸۳	۰/۱۳۲۲	۰/۱۲۵۳	۰/۱۲۵۳	۰/۱۲۰۷
مشارکت‌محوری	۰/۱۴۳۴	۰/۱۲۹۹	۰/۱۴۱۷	۰/۱۲۵۴	۰/۱۲۵۴	۰/۱۳۱۸
پاسخ‌گویی	۰/۰۸۱۷	۰/۱۲۱۱	۰/۱۰۳۵	۰/۱۲۵۱	۰/۱۲۵۱	۰/۱۱۴۴

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

1. Fuzzy Analytic Hierarchy Process (FAHP)
2. Criteria Importance through Intercriteria Correlation (CRITIC)
3. Criterion Impact Loss (CILOS)
4. Subjective & Objective Weight Integrated Approach (SOWIA)
5. Entropy

شکل ۳. نقشه حرارتی ضرایب وضعیت مقوله‌های حکمروایی خوب روستایی

ترسیم: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

جدول ۳. زیرمقوله‌های حکمروایی خوب روستایی به همراه بارهای عاملی

مقوله	مقادیر بارعاملی زیرمقوله‌ها
توسعه روستایی	عزم جدی نهادهای دولتی و حاکمیتی برای پشتیبانی از توسعه زیرساخت‌ها و تسهیلات عمومی استان: ۰/۸۷۷، برخورداری از اختیارات مدیریتی جهت ایجاد هماهنگی و پیشبرد امر توسعه استان: ۰/۸۶۲، برخورداری از تنوع فرهنگی و زبانی و مشابَهت‌های دینی و مذهبی در استان: ۰/۹۴۵، تفاهم و سازگاری قومی و طایفه‌ای در استان: ۰/۸۲۶، تکمیل شبکه سلسله‌مراتبی جاده‌ای روستایی در انطباق با طرح منظومه روستایی در استان: ۰/۸۶۳، توسعه چارچوب‌های هدایت فعالیت‌ها در فضای جغرافیایی استان در انطباق با حفظ و بهبود محیط‌زیست: ۰/۸۲۳، تناسب مصوبات شورای برنامه‌ریزی با وضعیت استان و تصمیم‌گیری در مورد بهبود فرایندها و حل مشکلات: ۰/۴۷۳، کاهش مداخلات و تصمیم‌گیری‌های ملی در سطح استان: ۰/۸۳۸، کاهش نفوذ گروه‌های فشار و گروه‌های خارج از سازمان بر روند و اولویت اجرای برنامه‌ها و اقدامات توسعه‌ای استان: ۰/۸۲۴، تمرکز و آشنایی کافی مدیران و کارشناسان با وظایف و مأموریت‌های سازمانی در استان: ۰/۸۴۸، هماهنگی بین‌بخشی و فعالیت ستادها و وجود الزام قانونی برای آن در استان: ۰/۸۳۸، هماهنگی وظایف، مسئولیت‌ها، تصمیم‌گیری‌ها و رفع اختلافات و تضادهای سازمانی در استان: ۰/۸۴۷، کاهش تشتت و تداخل در تصمیمات و مداخلات مدیریت منطقه‌ای با مدیریت بخشی استان: ۰/۸۳۶، همکاری و وحدت رویه در مدیریت و توسعه استان: ۰/۶۲۹، کاهش مداخله افراد و نهادهای قدرت و جلوگیری از انحراف در تهیه و اجرای برنامه توسعه استان: ۰/۷۷۸، هماهنگی در انتظارات مدیران و درک نسبی مشترک از برنامه توسعه استان: ۰/۶۷۶، درک و فهم درست و دقیق مجریان از اهداف برنامه‌ها و پروژه‌های استان: ۰/۶۸۴، برخورداری از اعتماد عمومی و بین‌سازمانی در استان: ۰/۹۳۱، تطبیق ساختار طراحی شده با مأموریت‌های مطلوب قابل تعریف برای نظام مدیریت منطقه‌ای استان با رویکرد استقرار تدریجی: ۰/۷۹۰، تعریف سطوح راهبری، پشتیبانی و عملیاتی و تطبیق ساختار پیشنهادی مدیریت منطقه‌ای استان بر مبنای این سطوح: ۰/۸۵۲، جلوگیری از دوباره‌کاری، موازی‌کاری و رفع و اجتناب از همپوشانی اقدامات دستگاه‌های اجرایی استان: ۰/۸۳۵، تقویت باورها و ارزش‌های فرهنگی، زدودن ناهنجاری‌های فرهنگی و برقراری امنیت اجتماعی در استان: ۰/۸۵۳.

ادامه جدول ۳. زیرمقوله‌های حکمروایی خوب روستایی به همراه بارهای عاملی

مقوله	مقادیر بارعاملی زیرمقوله‌ها
توانمندی	توانمندی استان در بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و ارتباطات جهت پایش عملکرد سازمان‌ها: ۸۷۳/۰، توجه به توسعه خدمات و امکانات در مناطق مختلف استان: ۷۹۲/۰، گرایش غیرسیاسی و غیرامنیتی نسبت به امور اقتصادی، عمرانی و مدیریتی استان: ۸۹۷/۰، ارتباط روشن و شفاف بین جایگاه مطالعات آمایش استان با فرآیندهای مدیریتی استان: ۸۱۶/۰، توجه به آمایش استان در تلویز برنامه توسعه: ۹۲۶/۰، توجه جدی به کلیه ظرفیت‌ها و امکانات فضایی نظیر محیطی، انسانی و نهادی مناطق استان: ۸۲۶/۰، بهره‌مندی یا ارائه تعریف در مورد الزامات نهادی و قانونی تحقق برنامه آمایش استان: ۸۹۵/۰، اهتمام به مدیریت بحران و پدافند غیرعامل در تهیه و اجرای برنامه توسعه استان: ۸۸۳/۰، تعلق و عرق ملی و تمایل به ماندگاری در روستاهای استان: ۸۷۷/۰، رضایت و امید به زندگی در مناطق روستایی استان: ۶۶۷/۰، اهتمام به سرمایه اجتماعی در مناطق روستایی استان: ۶۹۶/۰، اهتمام به کاهش روند تخلیه روستاها و افزایش نسبت روستائینشی در استان: ۷۶۱/۰، توجه به پتانسیل‌های طبیعی استان در حوزه‌های مختلف: ۸۰۹/۰، توجه جدی به توانمندی‌های انسانی و فرهنگی استان: ۷۱۶/۰، برخورداری از موقعیت ویژه جغرافیایی استان: ۹۳۲/۰، شفافیت در اداره امور منطقه‌ای و پاسخ‌گویی مدیران منطقه به شهروندان و مراجع قانونی در استان: ۶۹۵/۰، توجه به منطقه و مدیریت آن به عنوان یک پدیده اجتماعی و یک کل نظام‌مند در استان: ۹۰۰/۰، توجه به مدیریت منطقه‌ای مبتنی بر نگرش سیستمی، فرآیندی و اصولی با توجه به پیوستگی و وابستگی اجزا: ۸۲۲/۰، تعریف و تعیین قلمرو و محدوده عمل اجزای مدیریت منطقه‌ای استان: ۸۶۴/۰، تداوم حیات تالاب‌ها و دریاچه‌های استان: ۵۹۰/۰، تعیین روش‌های مناسب آبیاری در مناطق مختلف استان: ۶۷۵/۰، تسریع در احیا و توسعه باغات استان: ۷۵۴/۰، تعیین نیازهای آبی کشت در مناطق مختلف استان: ۸۰۲/۰، ارائه تصویر روشن و مشخص از استان به عنوان یک مقصد گردشگری در کشور: ۶۳۰/۰.
دسترسی	شیب و توپوگرافی مناسب برای انجام فعالیت‌های متنوع و بالقوه کشاورزی و غیرکشاورزی در استان: ۹۵۶/۰، عبور رودخانه‌های پرآب از داخل استان و ایجاد بسترهای مناسب برای فعالیت‌های اقتصادی و ساختارهای سکونت، کالبدی و فضایی: ۹۶۳/۰، برخورداری از منابع طبیعی مناسب برای توسعه کشاورزی همراه با اقلیم گرم جنب استوایی جهت تولید محصولات غیر فصلی: ۹۵۴/۰، وسعت بهره‌برداریهای کشاورزی استان و امکان چند بار کشت و تولید محصولات: ۹۳۹/۰، برخورداری از شهرک‌های صنعتی با دسترسی به شبکه‌های حمل‌ونقل جاده‌ای و شبکه گازرسانی در سطح استان: ۹۳۱/۰، برخورداری از دانش تخصصی، علمی و تکنولوژی به واسطه حضور صنایع در استان: ۹۲۵/۰، برخورداری استان از نقاط ثقل جمعیتی در نیمه غربی کشور: ۹۵۴/۰، دسترسی به سواحل و آب‌های بین‌المللی و مرزهای خارجی در استان: ۹۲۵/۰، دسترسی به مناطق استراتژیک مرزی و بندری در استان جهت ایجاد و توسعه شبکه حمل‌ونقل با کشورهای همسایه: ۹۵۵/۰، فاصله جهت دسترسی به فرودگاه‌های داخلی و بین‌المللی در استان: ۹۲۵/۰، فاصله جهت دسترسی به شبکه حمل‌ونقل ریلی درون استانی: ۹۵۴/۰، برخورداری از بازار بزرگ درون استانی در بخش کشاورزی و صنایع پیشرو: ۹۰۰/۰، دسترسی نسبی و یکسان تمام نقاط استان به مرکزیت: ۹۵۲/۰، تعادل‌های ساختاری در توزیع جغرافیایی منابع طبیعی استان: ۹۳۸/۰، برخورداری از اقلیم مناسب برای افزایش فعالیت‌های اقتصادی و کاهش مصرف انرژی در استان: ۸۸۵/۰، تعادل‌ها در حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی و کالبدی استان: ۹۰۶/۰، توازن نسبی فعالیت و سکونت و کاهش تمرکز یا پراکندگی و گسستگی سکونتگاه‌ها در مناطق مختلف استان: ۹۱۵/۰، تفکیک آب‌های سطحی استان برای مصرف کشاورزی، صنعتی و شرب و کاهش آلودگی این منابع در پایین‌دست برای مصارف مختلف: ۸۲۵/۰، استفاده بهینه از منابع آب‌های سطحی استان: ۸۶۱/۰، برخورداری از توسعه صنایع پایین‌دست صنایع فولاد و خوشه‌های صنعتی استان: ۸۵۰/۰، اشتغال افراد بومی و استفاده اندک از نیروهای غیربومی در استان: ۸۴۲/۰، توازن در توسعه شبکه‌های حمل‌ونقل برای مناطق مختلف استان: ۹۵۱/۰، بهره‌مندی استان از کریدورهای آزادراهی و بزرگراهی قابل قبول و کاهش تراکم ترافیک در مسیرها: ۹۳۰/۰، برخورداری از شبکه‌های آبیاری در بخش کشاورزی در استان: ۷۶۳/۰، برخورداری از صنایع تبدیلی و تکمیلی محصولات کشاورزی در استان: ۸۰۶/۰، دسترسی به بازارهای جهانی از طریق مرزهای زمینی و آبی: ۹۴۶/۰، برخورداری استان از بازار بزرگ محصولات کشاورزی و صنعتی در سواحل خلیج فارس و کشورهای همسایه: ۹۳۷/۰، برخورداری از میراث فرهنگی متنوع در سراسر استان: ۹۴۶/۰، برخورداری از جاذبه‌های طبیعی، مناطق حفاظت‌شده و پناهگاه حیات وحش در سطح استان: ۹۲۵/۰، برخورداری از تنوع گیاهی مطلوب در تالاب‌ها و دریاچه‌های استان: ۹۲۹/۰، پرورش و تولید انواع گل و گیاهان تزئینی در سطح استان: ۸۹۶/۰، دسترسی به مناطق آزاد از طریق شبکه‌های حمل‌ونقل جاده‌ای و راه‌های آب بین‌المللی در استان: ۹۵۴/۰، ادامه در صفحه بعد ...

ادامه جدول ۳. زیرمقوله‌های حکمروایی خوب روستایی به همراه بارهای عاملی

مقاله	مقادیر بارعاملی زیرمقاله‌ها
پروورش و تولید انواع گل و گیاهان تزئینی در سطح استان: ۰/۸۹۶، دسترسی به مناطق آزاد از طریق شبکه‌های حمل و نقل جاده‌ای و راه‌های آب بین‌المللی در استان: ۰/۹۵۴، اهتمام دستگاه‌های دولتی به استفاده و جذب نیروی کار جوان بومی در بخش‌های صنعتی و تولیدی برای جلوگیری از مهاجرت فرستی استان: ۰/۸۱۹، تخصیص اعتبارات مالی برای عمران و توسعه استان: ۰/۹۳۶، استفاده از ظرفیت میراث فرهنگی استان از طریق تعریف بسته‌های فرصت‌های سرمایه‌گذاری: ۰/۸۹۲، استفاده از ظرفیت‌های بوم‌گردی، ژئوتوریسم و آگروتوریسم استان: ۰/۹۲۱، تعادل بخشی نسبت به ارائه خدمات آموزشی و بهداشتی در مناطق مختلف استان: ۰/۸۵۳، استقرار بهینه پایانه‌های حمل و نقل جاده‌ای و ریلی به تناسب مراکز یا پهنه‌های شهرستان‌ها: ۰/۸۸۳، سرمایه‌گذاری برای بهره‌برداری متناسب با ظرفیت‌های منابع طبیعی و فرهنگی در قلمروهای استان: ۰/۹۱۳، سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال بین مناطق برای کاهش فقر و عدم تعادل بین مناطق استان: ۰/۹۲۳، کاهش عدم تعادل بین مناطق شهری و روستایی استان: ۰/۸۸۲، بهبود توازن جمعیت مناطق با ایجاد توان رقابتی متوازن در استان: ۰/۸۸۲، رشد اقتصادی، بهبود تولید و درآمد سرانه استان: ۰/۸۴۶، تخصیص بهینه سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال بین بخش‌ها با هدف ثبات اقتصادی همراه با کاهش نرخ تورم و بیکاری استان: ۰/۹۰۴، برخورداری از منابع مالی لازم برای تحقق آمایش استان: ۰/۸۹۹، کاهش فقر و محرومیت در مناطق مختلف استان: ۰/۸۱۰، رشد سالانه جمعیت روستایی در استان: ۰/۸۳۴، توازن نسبی برای تمرکز جمعیت در مناطق سکونتگاهی استان: ۰/۹۱۱، برخورداری استان از فضاهای آموزشی و درمانی مناسب: ۰/۸۸۸، تحصیل در مقاطع بالاتر جوانان استان: ۰/۸۵۴، تعادل فضایی نسبی در توزیع مناطق سکونتگاهی استان: ۰/۸۹۸، نقش اقتصاد آبی و دسترسی به آب‌های آزاد در ارتقای سطح توسعه استان: ۰/۸۲۵، برخورداری استان از سدها و آب‌بندها و امکان استفاده چندانظوره از آن‌ها برای توسعه بخش‌های مختلف: ۰/۸۵۲، استفاده بهینه از منابع قابل توجه خاک و پوشش گیاهی در استان: ۰/۸۶۲، وجود نخلستان‌های وسیع در سطح استان و قابلیت چشم‌گیر توسعه فعالیت‌های کشاورزی و صنایع جانبی: ۰/۹۳۵، دسترسی به نیروگاه‌های بزرگ زیست‌سوختی، برق آبی و خورشیدی و قابلیت احداث نیروگاه‌های جدید تولید برق استان: ۰/۹۵۷، برخورداری از ذخایر با ارزش آبزیان و ناوگان صیادی و مجتمع‌های بزرگ پرورش ماهی و میگو در استان: ۰/۹۲۲، برخورداری از مجتمع‌های متعدد دامپروری در استان: ۰/۹۲۳، برخورداری از عرصه‌های مستعد کشت علوفه و واحدهای بزرگ کشت و صنعت نیشکر در استان: ۰/۹۲۸، برخورداری از مراکز آموزش عالی و نیروهای متخصص و خبره در بخش کشاورزی استان: ۰/۹۴۴، دسترسی به تالاب‌های و دریاچه‌های استان: ۰/۹۳۵، دسترسی به فعالیت‌ها و امکانات تفریحی و سرگرمی موجود در محیط‌های طبیعی، آبی، تالابی و ساحلی استان: ۰/۹۵۲، برخورداری از بازارچه‌های محلی و مرزی مؤثر در بازاریابی و تجاری‌سازی محصولات استان: ۰/۸۹۲، برخورداری از میراث فرهنگی و جاذبه‌های تاریخی، زیارتی و دفاع مقدس در استان: ۰/۹۴۱، برخورداری از فرهنگ‌ها و قومیت‌های متنوع در استان: ۰/۹۳۵، مدیریت بهینه اموال و منابع عمومی در محدوده استان: ۰/۹۲۶، پوشش کامل صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران در استان: ۰/۹۴۱، تأمین آب شرب سالم و کافی برای کلیه مناطق استان: ۰/۸۵۵، برخورداری از قابلیت‌ها و ظرفیت‌های صنعتی، کشاورزی و گردشگری در استان: ۰/۹۶۰، رعایت الگوی کشت بهینه استان در راستای بهره‌برداری بهینه و اقتصادی از منابع آب: ۰/۸۶۲، تأمین حقله تالاب‌ها، دریاچه‌ها و رودخانه‌های استان: ۰/۹۰۷، پوشش تلفن ثابت در روستاهای با قابلیت گردشگری استان: ۰/۹۱۷، برخورداری از علائم راهنما و اطلاعات سفر در جاده‌های استان: ۰/۹۰۶، برخورداری از ناوگان حمل و نقل جاده‌ای مناسب در استان: ۰/۸۶۹، برخورداری مسیرهای گردشگری استان از استراحتگاه‌ها، پارکینگ‌ها و جایگاه‌های خدمات رفاهی بین جاده‌ای: ۰/۸۴۵، برخورداری از نهادهای مختلف سرمایه‌گذار در امر ایجاد و توسعه زیرساخت‌های عمومی استان: ۰/۹۳۳، ورود و خروج گردشگران به استان با استفاده از ناوگان حمل و نقل هوایی: ۰/۸۷۴، برخورداری مناطق روستایی استان از تسهیلات زیربنایی کافی: ۰/۹۰۳، برخورداری روستاهای استان از دفاتر فناوری اطلاعات و ارتباطات: ۰/۹۰۱، گستردگی توزیع فضایی خدمات عمومی در تمامی روستاهای استان: ۰/۸۳۰، کفایت و کیفیت خدمات بهداشتی و درمانی در استان: ۰/۸۲۰.	

ادامه جدول ۳. زیرمقوله‌های حکمروایی خوب روستایی به همراه بارهای عاملی

مقوله	مقادیر بارعاملی زیرمقوله‌ها
توسعه روستا	نبود محدودیت از حیث وجود دشت‌های ممنوعه و بحرانی در استان و امکان مدیریت و برداشت بهینه آب زیرزمینی: ۰/۸۸۸، مقاومت و اتخاذ تدابیر در برابر تغییر و تبدیل کاربری اراضی روستایی و کشاورزی به عرصه‌های تفریحی و شخصی: ۰/۸۳۶، اتخاذ تدابیر لازم برای کاهش یا رفع مشکل آلودگی هوای ناشی از سوزاندن مزارع نیشکر و شلتوک در استان: ۰/۸۰۳، محدودیت در پذیرش صنایع آلاینده جدید برای استان: ۰/۸۷۲، برنامه‌ریزی براساس مسائل اولویت‌دار استان و کاهش برنامه‌ریزی‌های موضوع محور و بخشی: ۰/۹۰۵، برخورداری از سازوکار شناسایی مسائل و اولویت‌های اصلی مردم در استان: ۰/۸۶۸، برخورداری از رویکرد برنامه‌ریزی از پایین به بالا و اصلاح اهداف و راهبردهای کلان استان براساس آن: ۰/۷۲۲، به کارگیری قوانین پشتیبان جذب منابع و ظرفیت‌های درون و برون استانی در راستای توسعه استان: ۰/۸۶۵، برخورداری از نظام یکپارچه و همه‌جانبه برنامه‌ریزی، تصمیم‌گیری و مدیریت توسعه سرزمینی: ۰/۸۵۸، برخورداری از سازوکار در مورد پایش و زمان‌بندی اجرای مراحل مختلف برنامه توسعه استان: ۰/۷۶۵، ارزیابی اثرات اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی سیاست‌های مختلف: ۰/۷۹۳، برخورداری از نگاه غیرمقطعی و استمرار در برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های توسعه استان: ۰/۷۳۳، برخورداری از سازوکار بازنگری و به روزرسانی برنامه آمایش استان و روش‌های اجرای آن: ۰/۷۸۵، استفاده از ابزارها و سازوکارهای منسجم و نهادهای مسئول در ارزیابی و نظارت بر عملکرد و فرآیندهای آمایش استان: ۰/۸۸۴، برخورداری از سازوکار پایش و بهبود فرآیندها، نتایج و پیامدهای نظام برنامه‌ریزی استان: ۰/۸۵۷، برنامه‌ریزی و تأمین منابع مالی از درون استان و عدم وابستگی به مرکز: ۰/۸۶۳، برخورداری بخش خصوصی و تعاونی استان از سازوکارهای لازم برای مدیریت منطقه‌ای: ۰/۷۴۷، برخورداری از سیستم جامع داده‌ها و اطلاعات توسعه استان: ۰/۹۲۹، برخورداری از مطالعات آمایشی در سطح استان: ۰/۹۳۸، اعمال سیاست‌ها و زمینه‌های انگیزشی برای کاهش مهاجرت نیروی انسانی متخصص از استان: ۰/۷۸۳، اتخاذ تدابیر و اقدامات ضروری برای کاهش آسیب‌پذیری سکونتگاه‌ها در برابر سیلاب و خشکسالی: ۰/۶۳۵، اتخاذ سیاست‌ها برای جلوگیری از شور شدن آب و خاک استان: ۰/۷۳۱، توجه به سیاست‌های کلان و قوانین کشور در اجرای مأموریت‌های منطقه‌ای استان: ۰/۹۱۵، اداره امور منطقه‌ای در استان با رویکرد توسعه پایدار: ۰/۸۰۹، برخورداری از ساختار مناسب برای مدیریت منطقه‌ای استان: ۰/۹۱۳، رعایت اصول هماهنگی، اهداف، سلسله‌مراتب، تخصص، وحدت، نظارت، تناسب اختیارات و مسئولیت‌ها، انعطاف‌پذیری و کارآمدی در نظام مدیریتی استان: ۰/۸۳۰، اتخاذ تدابیر و اقدامات ضروری برای جلوگیری از ایجاد یا گسترش آلودگی منابع آب، خاک و هوا استان: ۰/۸۰۶، توجه به مسائل و ملاحظات زیست‌محیطی در تدوین و اجرای طرح‌ها و پروژه‌های درون استانی: ۰/۸۰۳، ارتقای شاخص‌های زیست‌محیطی و کنترل و محافظت از منابع طبیعی استان: ۰/۸۱۹، الزام بهره‌برداران و تخریب‌کنندگان منابع طبیعی و محیطی به بازسازی منابع تخریب‌شده استان: ۰/۷۵۶، تسری قوانین رسمی کشور در بین اقوام به جای حاکمیت قوانین عرفی قومیت‌های استان: ۰/۹۲۸، تهیه طرح بیان‌زدایی مبتنی بر کانون‌های بحرانی فرسایش و کنترل ش‌ن‌های روان: ۰/۹۰۲، انجام مطالعات برنامه‌ریزی برای افزایش اراضی آبی و تولید در واحد سطح و به‌زراعی: ۰/۸۸۹، تهیه طرح جامع فضای سبز به ازای مناطق استان: ۰/۹۱۵، انجام مطالعات امکان‌سنجی و مکان‌یابی اجرای طرح‌های صنعتی: ۰/۸۷۶، الزام صنایع به استفاده از سامانه‌های کاهش و کنترل آلاینده‌ها و تجهیزات پایشی در استان: ۰/۷۹۰، برنامه‌ریزی برای تأمین منابع و مواد اولیه صنایع کوچک: ۰/۹۱۹، بازنگری در طرح‌های انتقال آب بین حوضه‌ها براساس اصول آمایش سرزمین و توسعه پایدار: ۰/۸۵۵، تهیه طرح‌های جامع مدیریت منابع طبیعی و محیط‌زیست: ۰/۹۰۷، توقف طرح‌ها و پروژه‌های فاقد مطالعات محیطی: ۰/۸۸۱، تهیه مطالعات توسعه و آمایش مناطق مرزی و محروم: ۰/۸۹۴، تدوین برنامه بازسازی و توسعه مناطق جنگی در راستای طرح آمایش استان: ۰/۸۹۱، تدوین و اجرای طرح‌های توسعه امکان اقامتی در مناطق پرجاذبه: ۰/۸۰۵، اتخاذ تدابیر لازم برای کاهش تخریب محوطه‌های فرهنگی و نابودی منابع طبیعی: ۰/۸۶۲.
توسعه صنعتی	التیام و بهبود شرایط اقتصادی، کالبدی و اجتماعی ناشی از وقوع جنگ تحمیلی: ۰/۸۷۰، کارایی سیستم مدیریت و دفع پسماندهای خانگی، صنعتی و کشاورزی در استان: ۰/۷۷۸، تناسب راندمان آبیاری و تولید کشاورزی در استان: ۰/۷۷۶، تناسب راندمان تولید و ارزش افزوده کشاورزی استان: ۰/۷۵۷، تشکیل و گسترش نواحی صنعتی برای پذیرش صنایع مناسب هر منطقه در استان: ۰/۸۷۸، اهمیت وجود منطقه آزاد و نقاط مناسب بندری در استان برای گسترش واحدها و نواحی صنعتی: ۰/۸۶۶، توسعه شبکه‌های زیربنایی مناسب در نواحی صنعتی استان: ۰/۷۷۲، توسعه اکوتوریسم استان با بهبود زیرساخت‌ها و اقامتگاه‌های بوم‌گردی: ۰/۸۶۲، التیام و بهبود شرایط اقتصادی، کالبدی و اجتماعی ناشی از وقوع جنگ تحمیلی: ۰/۸۷۰، کارایی سیستم مدیریت و دفع پسماندهای خانگی، صنعتی و کشاورزی در استان: ۰/۷۷۸، ادامه در صفحه بعد ...

ادامه جدول ۳. زیرمقوله‌های حکمروایی خوب روستایی به همراه بارهای عاملی

مقاله	مقادیر بارعاملی زیرمقاله‌ها
	التیام و بهبود شرایط اقتصادی، کالبدی و اجتماعی ناشی از وقوع جنگ تحمیلی: ۰/۸۷۰، کارایی سیستم مدیریت و دفع پسماندهای خانگی، صنعتی و کشاورزی در استان: ۰/۷۷۸، تناسب رانده‌مان آبیاری و تولید کشاورزی در استان: ۰/۷۷۶، تناسب رانده‌مان تولید و ارزش افزوده کشاورزی استان: ۰/۷۵۷، تشکیل و گسترش نواحی صنعتی برای پذیرش صنایع مناسب هر منطقه در استان: ۰/۷۷۸، اهمیت وجود منطقه آزاد و نقاط مناسب بندری در استان برای گسترش واحدها و نواحی صنعتی: ۰/۸۶۶، توسعه شبکه‌های زیربنایی مناسب در نواحی صنعتی استان: ۰/۸۷۲، توسعه اکوتوریسم استان با بهبود زیرساخت‌ها و اقامتگاه‌های بوم‌گردی: ۰/۸۶۲، خدمت‌رسانی به روستاهای استان برای ممانعت از مهاجرت به مناطق شهری اطراف: ۰/۸۵۵، توسعه محورهای ارتباطی استان با کشورهای همسایه برای تسهیل صادرات محصولات و تردد مسافران: ۰/۸۲۴، گسترش بازارهای اقتصادی استان از طریق باز کردن دایره انتخاب در تولید، بازاریابی و مصرف: ۰/۸۶۹، دستیابی به جایگاه برتر در حوزه کشاورزی: ۰/۹۰۴، کارایی نظام مدیریتی و قضایی استان در حل مشکلات و نزاع‌های قومیتی و قبیله‌ای موجود: ۰/۹۳۲، به کارگیری منابع غیردولتی در برنامه‌ریزی توسعه استان نظیر منابع نهادهای حاکمیتی، مردمی، خصوصی و تعاونی: ۰/۸۶۸، اهتمام به تقلیل کارگروه‌های تخصصی و اعضای آن‌ها در استان و کاهش مشکلات در تعامل و تصمیم‌گیری: ۰/۸۹۸، کارآمدی و اثربخشی نظام مدیریتی استان: ۰/۷۶۵، ثبات در نظام تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری استان: ۰/۸۱۹، برخورداری از نظام کارآمد و مؤثر برای پایش و مدیریت کیفیت اجرای برنامه توسعه استان: ۰/۸۱۱، تبدیل تجارب به مدیریت دانش در استان: ۰/۸۲۱، تاب‌آوری در برابر گرمای شدید و فصل گرما و بارندگی اندک در استان: ۰/۸۳۷، توانمندی مدیریت و برنامه‌ریزی بخش گردشگری در استان: ۰/۸۶۰، امکان کاشت و برداشت سه نوبت محصولات کشاورزی در مناطق از استان: ۰/۷۷۸، تولید انواع صنایع دستی نظیر فرآورده‌های گیاهی، وسایل فلزی، محصولات پوستی، پارچه‌ای و دست‌بافنی در استان: ۰/۸۲۴، تفکیک امور محلی از ملی و واگذاری مسئولیت‌ها و اختیارات مربوط به امور محلی به مدیر منطقه‌ای: ۰/۹۴۹، ارتقای ظرفیت‌ها و توانمندی‌های سرزمینی در استان: ۰/۸۳۳، تقویت مدیریت علمی و بهره‌برداری بهینه از اکوسیستم‌های آبی استان: ۰/۸۲۶، استقرار سازوکارهای نهادی شفاف، مشارکت‌پذیر، مستقل و پاسخگو برای اداره مطلوب استان و مناطق با سازمان‌دهی و بازتوزیع وظایف، مأموریت‌ها و نقش‌ها: ۰/۸۱۹، قابلیت در مدیریت منابع آب سطحی و توسعه بهره‌برداری از منابع آب زیرزمینی استان: ۰/۸۸۱، افزایش قابلیت‌های علمی، فنی و تخصصی نیروی انسانی در استان: ۰/۸۷۴، جذب و نگهداشت نیروی انسانی متخصص و با انگیزه در استان: ۰/۸۱۶، ارتقای سطح کمی و کیفی پرسنل نیروی انتظامی استان: ۰/۸۸۹، توسعه، تجهیز و ارتقای سطح گمرکات و ادارات پست استان: ۰/۸۲۰، تقویت شبکه اینترنت در استان: ۰/۹۱۵، ایجاد و توسعه قطب‌های گردشگری در سطح استان: ۰/۸۹۵، کیفیت ناوگان حمل‌ونقل هوایی استان: ۰/۸۱۳، کیفیت در خدمت‌رسانی پستی به بیش‌تر مناطق استان: ۰/۸۴۵، کارایی ابزار و سرمایه در فعالیت‌های تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی استان: ۰/۸۲۴. تلاش برای ایجاد زیرساخت‌های لازم برای بهره‌برداری از انرژی خورشیدی و بادی در انواع کاربردهای خانگی و صنعتی کوچک مقیاس: ۰/۸۰۳، مقابله با خشکاندن تالاب‌های مهم استان بر اثر سیاست استقرار تأسیسات نفتی و یا خشک شدن تدریجی دیگر تالاب‌ها بر اثر خشکسالی: ۰/۷۶۲، سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های اقتصادی مربوط به بخش‌های حمل‌ونقل و گردشگری به ویژه در دوران تحریم: ۰/۸۸۴، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های عمومی استان: ۰/۹۲۵، حمایت، توسعه و افزایش رانده‌مان شبکه‌های آبرسانی برای بخش کشاورزی استان: ۰/۸۳۹، نظارت، کنترل و پیشگیری از آلودگی منابع آب و خاک توسط فعالیت‌های جاری صنعت، کشاورزی و روستایی استان: ۰/۸۲۲، حمایت از توسعه انواع تولیدات زراعی، باغداری، دامی، آبی‌پروری و صید مطابق با شرایط محیطی هر منطقه از استان: ۰/۸۸۲، حمایت از گسترش بازارهای نهاده‌ها و محصولات کشاورزی در مناطق مختلف استان: ۰/۹۱۴، حمایت از گسترش بازارهای صادرات محصولات کشاورزی استان: ۰/۸۹۹، مقابله با آلودگی هوا از طریق تجدیدنظر در الگوی کشت و حمایت از کشت‌های مناسب هر منطقه در استان: ۰/۸۶۰، حمایت از توسعه شبکه‌های آبیاری و زمین‌های زیرکشت در استان: ۰/۸۹۳، حمایت از توسعه ماهیگیری و آبی‌پروری در حاشیه رودخانه‌ها، سواحل و دریا با توجه به مسائل محیط‌زیستی: ۰/۸۸۲، حمایت از گسترش بازارها و توسعه صنایع مرتبط در استان: ۰/۸۹۱، حمایت از گسترش بازارها و توسعه صنایع مرتبط در استان: ۰/۸۹۱، اجرای پروژه‌های پخش آب، آبخیزداری و کنترل سیلاب در استان: ۰/۹۰۴، حمایت از توسعه باغداری همراه با شیوه‌های نوین آبیاری در استان: ۰/۸۵۹، حمایت از توسعه نخلستان‌های استان: ۰/۸۷۶، حمایت از ایجاد و گسترش مناطق صنعتی توسط بخش خصوصی در استان: ۰/۸۴۴، حمایت از توسعه صنایع کوچک و صنایع دارای بازار محلی در همه مناطق استان: ۰/۸۶۹، ادامه در صفحه بعد ...

ادامه جدول ۳. زیرمقوله‌های حکمروایی خوب روستایی به همراه بارهای عاملی

مقوله	مقادیر بارعاملی زیرمقوله‌ها
محیط زیست	حمایت از توسعه صنایع فرآوری و بسته‌بندی خرما در جنوب استان: ۰/۸۶۷، حمایت از توسعه صنایع شیلات در مناطق ساحلی و مستعد استان: ۰/۸۵۷، حمایت از توسعه زنجیره‌های تولیدی کشاورزی، صنایع غذایی و فرآوری و بسته‌بندی محصولات زراعی و دامی استان: ۰/۸۷۲، حمایت از فعال‌سازی و مشارکت بخش خصوصی در زمینه برگزاری تورهای گردشگری استان: ۰/۸۵۸، برگزاری دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت گردشگری در استان: ۰/۹۱۰، حمایت از برگزاری نمایشگاه‌ها و ایجاد غرفه‌های مناسب و آبرومند عرضه صنایع دستی و محصولات محلی استان: ۰/۹۵۳، حمایت و پشتیبانی از کارگاه‌ها و بازارچه‌های صنایع دستی و سوغات محلی استان: ۰/۹۴۶، ارائه خدمات تخصصی بهداشتی و درمانی در سطح استانی و فرا استانی: ۰/۸۷۲، تأمین تجهیزات مورد نیاز جهت مقابله با بحران‌های زیست‌محیطی در استان: ۰/۸۵۶، ارائه خدمات تجاری و گسترش بازارها در سطح استان: ۰/۸۸۰، ارتقای جایگاه و توسعه استان در تقسیم کار ملی و منطقه‌ای: ۰/۹۵۶، پیش‌بینی و شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای ایمی و امنیتی و ارائه راهکارها برای مواقع بحران: ۰/۸۷۷، نظارت بر فعالیت‌ها و مصوبات شوراهای کمیته‌ها و گروه‌های موجود و فعال در استان: ۰/۸۸۷، نظارت و ارزیابی عملکرد براساس برنامه آمایش استان: ۰/۸۳۵، پاسخ‌گویی نهادها و سازمان‌های استان نسبت به عملکرد خود: ۰/۸۳۵، نقش مداخله‌گران و بهره‌برداران فردی، جمعی و نهادهای استان در تصمیم‌گیری‌های مناطق خود: ۰/۸۹۷، شناسایی و رصد تغییرات شرایط موجود، فرصت‌ها و تهدیدها و اولویت‌ها در زمان یا پس از تهیه برنامه توسعه استان: ۰/۹۰۴، مدیریت و کنترل آلودگی هوای ناشی از وقوع پدیده ریزگردها در استان: ۰/۸۴۷، اعمال اقدامات پیشگیرانه در برابر آتش‌سوزی مراتع و جنگل‌های استان: ۰/۸۶۸، مقابله با تنش و بحران آبی در استان: ۰/۸۸۱، اتخاذ تدابیر و سیاست‌های اشتغال و کاهش بیکاری در مناطق مختلف استان: ۰/۸۱۸، خوداتکایی در اداره امور منطقه‌ای استان بر مبنای درآمدهای محلی، کمک‌های دولت و دریافت بهای خدمات عمومی: ۰/۹۲۴، تفکیک وظایف و حدود اختیارات و مسئولیت‌ها بین ارکان اداری استان: ۰/۹۲۴، توسعه پاسخ‌گویی مدیریت محلی استان در مقابل مردم و کاهش حیطه مسئولیت‌ها و پاسخ‌گویی مستقیم مدیریت ملی: ۰/۹۰۷، جلوگیری از گسترش شوری خاک و تخریب فضای سبز در استان: ۰/۸۷۴، جلوگیری از بیابان‌زایی و تخریب زمین در نواحی مختلف استان: ۰/۸۴۶، مقابله با بهره‌برداری غرض‌گرای و آلودگی و تخریب منابع طبیعی و زیست‌محیطی در استان: ۰/۸۰۹، نقش مناطق مرزی در توسعه و سازمان فضایی استان: ۰/۹۱۶، تأمین امنیت در زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی استان: ۰/۹۳۱، مراقبت مستمر و کنترل مستمر واحدهای آلوده‌کننده منابع طبیعی و محیط‌زیست در استان: ۰/۸۳۱، بیابان‌زدایی و مقابله با شن‌های روان در استان با ترویج و تشویق نهال‌کاری مردمی: ۰/۸۹۵، کنترل فرسایش و حفاظت خاک در استان از طریق عملیات مکانیکی و بیولوژیکی: ۰/۸۷۰، اتخاذ سیاست‌ها و تعیین جریمه برای جلوگیری از تخریب و تجاوز به حریم و بستر رودخانه‌ها، تالاب‌ها و سواحل جنوبی استان: ۰/۷۶۹، لایروبی و تثبیت سواحل و رودخانه‌های استان: ۰/۸۴۲، تأمین آب برای طرح‌های مردمی بیابان‌زدایی و تثبیت شن‌های روان در محدوده‌های معین استان: ۰/۸۷۶، تسریع در احداث شبکه‌های جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب‌های روستایی در استان: ۰/۸۵۳، تسریع در تأمین برق واحدهای و مناطق صنعتی در استان: ۰/۸۹۴، احداث پاسگاه محیط‌بانی برای تالاب‌ها و مناطق حساس زیست‌محیطی و دریایی استان و تجهیز و تقویت نیروی انسانی و امکانات آنجا: ۰/۸۴۵، مدیریت زیست‌بومی، حفاظت، ساماندهی و احیای تالاب‌ها و دریاچه‌های استان: ۰/۸۴۸، شناسایی و بهسازی نقاط بحرانی در اکوسیستم‌های طبیعی استان: ۰/۹۰۵، کنترل مناسب تردد از طریق ایجاد و تقویت پلیس‌راه‌ها و مرزبانی‌های استان: ۰/۹۲۱، استفاده از زیرساخت‌های تضمین امنیت در نواحی محلی و مرزی استان: ۰/۹۲۹، اعطای تسهیلات بانکی به بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در امور حمل‌ونقل استان: ۰/۸۳۹، تسریع در راه‌اندازی و تجهیز بازارچه‌های محلی و مرزی استان: ۰/۸۶۷، بازاریابی برای محصولات صنعتی، فرهنگی و کشاورزی تولیدی: ۰/۸۶۴، نصب کیوسک تلفن در طول محورهای کوهستانی استان برای استفاده گردشگران: ۰/۸۷۳، سرویس‌دهی متناسب با نیاز مسافران در واحدهای پذیرایی بین‌راهی استان: ۰/۸۷۶، احداث یا بهبود مجتمع‌های خدمات رفاهی بین‌راهی در محورهای درون استانی: ۰/۸۳۱، اطلاع‌رسانی مناسب درباره اقسام توانمندی‌های طبیعی و فرهنگی استان در کشور: ۰/۷۶۶.
فرهنگ و تفریح	برخورداري از نیروی متخصص در بخش صنعت و حمل‌ونقل استان: ۰/۹۰۸، همبستگی اجتماعی و مشارکت اقتصادی در استان: ۰/۹۴۴، فعال‌سازی و مشارکت بخش خصوصی در زمینه ساخت و بهره‌برداری از اقامتگاه‌ها در مناطق مختلف استان: ۰/۷۱۹، مشارکت جدی نهادهای غیردولتی و نمایندگان مردم برای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در برنامه توسعه استان: ۰/۸۵۹، استفاده از نیروهای متخصص و میان‌رشته‌ای در بخش تبلیغات و بازاریابی محصولات استان: ۰/۸۴۵، توجه استان به برنامه‌ریزی مشارکتی در کنار برنامه‌ریزی استراتژیک: ۰/۷۴۷، ادامه در صفحه بعد ...

ادامه جدول ۳. زیرمقوله‌های حکمروایی خوب روستایی به همراه بارهای عاملی

مقاله	مقادیر بارعاملی زیرمقوله‌ها
توجه به مشارکت و حفظ نخبگان استانی و ایجاد ثبات سیاسی و مدیریتی: ۰/۷۲۴، بهره‌گیری از نظارت سازمان‌یافته مردم بر توسعه متوازن استان: ۰/۷۷۶، همکاری نهادهای قضایی به عنوان ناظر و مدعی‌العموم در برنامه توسعه استان: ۰/۷۲۳، مشارکت بانک‌ها در امر تخصیص منابع مالی برای برنامه‌های توسعه استان: ۰/۷۳۹، برخورداری از نیروی انسانی ماهر در استان: ۰/۹۰۱، شهروندمداری و فراهم کردن بستر مشارکت مردم در اداره امور منطقه‌ای استان: ۰/۸۴۵، افزایش مشارکت بخش غیردولتی، خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد در اداره امور محلی استان: ۰/۸۸۰، حفظ کرامت انسانی و تقویت نقش ساکنان در اداره امور در استان: ۰/۸۳۰، ساماندهی و جلب مشارکت مردم در اداره امور محلی استان: ۰/۷۶۷، حمایت از مشارکت بخش خصوصی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان: ۰/۸۵۹، استفاده از مشارکت سازمان‌های غیردولتی در حفظ منابع طبیعی استان: ۰/۸۸۴.	توجه به مشارکت و حفظ نخبگان استانی و ایجاد ثبات سیاسی و مدیریتی: ۰/۷۲۴، بهره‌گیری از نظارت سازمان‌یافته مردم بر توسعه متوازن استان: ۰/۷۷۶، همکاری نهادهای قضایی به عنوان ناظر و مدعی‌العموم در برنامه توسعه استان: ۰/۷۲۳، مشارکت بانک‌ها در امر تخصیص منابع مالی برای برنامه‌های توسعه استان: ۰/۷۳۹، برخورداری از نیروی انسانی ماهر در استان: ۰/۹۰۱، شهروندمداری و فراهم کردن بستر مشارکت مردم در اداره امور منطقه‌ای استان: ۰/۸۴۵، افزایش مشارکت بخش غیردولتی، خصوصی و سازمان‌های مردم‌نهاد در اداره امور محلی استان: ۰/۸۸۰، حفظ کرامت انسانی و تقویت نقش ساکنان در اداره امور در استان: ۰/۸۳۰، ساماندهی و جلب مشارکت مردم در اداره امور محلی استان: ۰/۷۶۷، حمایت از مشارکت بخش خصوصی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان: ۰/۸۵۹، استفاده از مشارکت سازمان‌های غیردولتی در حفظ منابع طبیعی استان: ۰/۸۸۴.
برخورداری استان از سابقه مدیریت در حل مسائل بین‌بخشی و به حداقل رساندن اثرات نقاط ضعف: ۰/۹۴۴، توسعه صنایع تولیدکننده ماشین‌آلات و قطعات مورد نیاز بخش کشاورزی استان: ۰/۷۷۷، توسعه صنایع فرآوری محصولات زراعی، باغی، دامی و شیلات متناسب با توان استان: ۰/۷۲۷، توسعه شبکه جاده‌ای برای تسهیل دسترسی به بازار و ارتباط با استان‌های مجاور با هدف صادرات محصولات کشاورزی: ۰/۸۶۳، تأمین کمی و کیفی منابع آبی متناسب با مصارف خانگی و تولیدی استان: ۰/۸۱۳، توسعه شبکه راه‌های دسترسی به سایت‌های گردشگری استان: ۰/۹۲۰، توسعه زیربنای آب، برق و ارتباطات برای بهره‌برداری مؤثرتر از منابع گردشگری استان: ۰/۸۸۹، توسعه شبکه‌های زیربنایی برای اتصال به مراکز بالادست و پایین‌دست در استان: ۰/۷۷۶، تقویت خدمات آموزشی و بهداشتی در مناطق کم‌تر توسعه‌یافته استان: ۰/۸۴۸، توسعه خدمات عمومی و عرضه مشوق‌ها و تسهیلات متناسب با مقتضیات محلی در نواحی روستایی استان: ۰/۷۷۶، ارائه تخصصی خدمات گردشگری فرهنگی و طبیعی در عرصه‌های روستایی استان: ۰/۸۷۶، ایجاد شبکه ریلی سریع برای کریدورهای با تراکم ترافیک مسافری در استان: ۰/۷۹۲، توسعه، تجهیز و تقویت شبکه حمل‌ونقل هوایی استان از طریق تسریع در احداث فرودگاه‌های جدید: ۰/۷۴۹، بهبود کیفیت و نوسازی ناوگان مسافری استان برای افزایش استقبال گردشگران: ۰/۸۹۵، توسعه کمی خدمات حمل‌ونقل عمومی جهت جذب مسافران: ۰/۸۰۷، افزایش جاده‌های دسترسی مراکز بخش‌های هر شهرستان به مرکز آن شهرستان: ۰/۸۹۵، افزایش سهم جاده‌های روستایی آسفاته از کل طول راه‌های روستایی هر شهرستان: ۰/۸۲۴، توزیع و توسعه متناسب زیربنایا برای کاهش عدم تعادل‌های مناطق استان: ۰/۸۹۸، تمرکز بر حصول نتیجه و دستیابی به اهداف در اجرای برنامه توسعه استان به جای اجرای صرف تعدادی پروژه: ۰/۷۴۷، آینده‌نگری نظام مدیریتی در تبیین مسائل مختلف استان: ۰/۸۲۱، ارتقای توانایی‌ها و ظرفیت‌های محلی استان در راستای ارائه خدمات عمومی مطلوب: ۰/۷۷۲، تنب‌آوری در برابر انواع ناهنجاری‌ها، آسیب‌ها و ناامنی اجتماعی: ۰/۸۷۶، تقویت و توسعه پایانه‌های مسافری استان: ۰/۸۰۲، بازسازی زیرساخت‌های مربوط به فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی در مناطق جنگ‌زده و کم‌برخوردار استان: ۰/۸۴۴، افزایش سطح زیرکشت آبی و ارتقای بهره‌وری عوامل تولیدی در فعالیت‌های کشاورزی استان: ۰/۸۱۴، گسترش زیرساخت‌ها در بخش صنعت استان: ۰/۸۵۴، توسعه زیرساخت‌ها و امکانات گردشگری در مناطق تاریخی و جنگی استان: ۰/۹۰۲، گسترش فضای سبز استان با توجه به شرایط اقلیمی مناطق: ۰/۷۸۰، بهبود وضعیت بازاریابی، بازاریابی و نظام‌مند نمودن زنجیره تولید و توزیع محصولات: ۰/۸۳۶، ایجاد شبکه اطلاع‌رسانی در زمینه آمار و اطلاعات صنعتی استان: ۰/۹۰۵، اتصال شبکه حمل‌ونقل ریلی استان با شبکه حمل‌ونقل ریلی استان‌های مرکزی کشور: ۰/۷۸۸، تنظیم و افزایش امکانات بهداشتی و درمانی متناسب با جمعیت ساکن و ورود گردشگر: ۰/۸۹۵، تجهیز و توسعه اماکن اقامتی موقت به جای هتل‌ها در نواحی روستایی و طبیعی: ۰/۸۷۱، ایمنی راه‌های استان ناشی از وجود آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها و سیستم حمل‌ونقل مناسب: ۰/۸۱۶.	برخورداری استان از سابقه مدیریت در حل مسائل بین‌بخشی و به حداقل رساندن اثرات نقاط ضعف: ۰/۹۴۴، توسعه صنایع تولیدکننده ماشین‌آلات و قطعات مورد نیاز بخش کشاورزی استان: ۰/۷۷۷، توسعه صنایع فرآوری محصولات زراعی، باغی، دامی و شیلات متناسب با توان استان: ۰/۷۲۷، توسعه شبکه جاده‌ای برای تسهیل دسترسی به بازار و ارتباط با استان‌های مجاور با هدف صادرات محصولات کشاورزی: ۰/۸۶۳، تأمین کمی و کیفی منابع آبی متناسب با مصارف خانگی و تولیدی استان: ۰/۸۱۳، توسعه شبکه راه‌های دسترسی به سایت‌های گردشگری استان: ۰/۹۲۰، توسعه زیربنای آب، برق و ارتباطات برای بهره‌برداری مؤثرتر از منابع گردشگری استان: ۰/۸۸۹، توسعه شبکه‌های زیربنایی برای اتصال به مراکز بالادست و پایین‌دست در استان: ۰/۷۷۶، تقویت خدمات آموزشی و بهداشتی در مناطق کم‌تر توسعه‌یافته استان: ۰/۸۴۸، توسعه خدمات عمومی و عرضه مشوق‌ها و تسهیلات متناسب با مقتضیات محلی در نواحی روستایی استان: ۰/۷۷۶، ارائه تخصصی خدمات گردشگری فرهنگی و طبیعی در عرصه‌های روستایی استان: ۰/۸۷۶، ایجاد شبکه ریلی سریع برای کریدورهای با تراکم ترافیک مسافری در استان: ۰/۷۹۲، توسعه، تجهیز و تقویت شبکه حمل‌ونقل هوایی استان از طریق تسریع در احداث فرودگاه‌های جدید: ۰/۷۴۹، بهبود کیفیت و نوسازی ناوگان مسافری استان برای افزایش استقبال گردشگران: ۰/۸۹۵، توسعه کمی خدمات حمل‌ونقل عمومی جهت جذب مسافران: ۰/۸۰۷، افزایش جاده‌های دسترسی مراکز بخش‌های هر شهرستان به مرکز آن شهرستان: ۰/۸۹۵، افزایش سهم جاده‌های روستایی آسفاته از کل طول راه‌های روستایی هر شهرستان: ۰/۸۲۴، توزیع و توسعه متناسب زیربنایا برای کاهش عدم تعادل‌های مناطق استان: ۰/۸۹۸، تمرکز بر حصول نتیجه و دستیابی به اهداف در اجرای برنامه توسعه استان به جای اجرای صرف تعدادی پروژه: ۰/۷۴۷، آینده‌نگری نظام مدیریتی در تبیین مسائل مختلف استان: ۰/۸۲۱، ارتقای توانایی‌ها و ظرفیت‌های محلی استان در راستای ارائه خدمات عمومی مطلوب: ۰/۷۷۲، تنب‌آوری در برابر انواع ناهنجاری‌ها، آسیب‌ها و ناامنی اجتماعی: ۰/۸۷۶، تقویت و توسعه پایانه‌های مسافری استان: ۰/۸۰۲، بازسازی زیرساخت‌های مربوط به فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی در مناطق جنگ‌زده و کم‌برخوردار استان: ۰/۸۴۴، افزایش سطح زیرکشت آبی و ارتقای بهره‌وری عوامل تولیدی در فعالیت‌های کشاورزی استان: ۰/۸۱۴، گسترش زیرساخت‌ها در بخش صنعت استان: ۰/۸۵۴، توسعه زیرساخت‌ها و امکانات گردشگری در مناطق تاریخی و جنگی استان: ۰/۹۰۲، گسترش فضای سبز استان با توجه به شرایط اقلیمی مناطق: ۰/۷۸۰، بهبود وضعیت بازاریابی، بازاریابی و نظام‌مند نمودن زنجیره تولید و توزیع محصولات: ۰/۸۳۶، ایجاد شبکه اطلاع‌رسانی در زمینه آمار و اطلاعات صنعتی استان: ۰/۹۰۵، اتصال شبکه حمل‌ونقل ریلی استان با شبکه حمل‌ونقل ریلی استان‌های مرکزی کشور: ۰/۷۸۸، تنظیم و افزایش امکانات بهداشتی و درمانی متناسب با جمعیت ساکن و ورود گردشگر: ۰/۸۹۵، تجهیز و توسعه اماکن اقامتی موقت به جای هتل‌ها در نواحی روستایی و طبیعی: ۰/۸۷۱، ایمنی راه‌های استان ناشی از وجود آزادراه‌ها و بزرگراه‌ها و سیستم حمل‌ونقل مناسب: ۰/۸۱۶.

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

سطوح حکمروایی خوب روستایی

در این مطالعه، برای سطح‌بندی شهرستان‌های استان خوزستان براساس اصول حکمروایی خوب روستایی از پنج مدل تصمیم‌گیری چندشاخصه استفاده شد. به این ترتیب که تاپسیس فازی و ویکور فازی به عنوان نمایندگان مجموعه سازشی، الکتور فازی در جایگاه نماینده مجموعه برتری و واسپاس فازی و آراس فازی

به عنوان نمایندگان مجموعه امتیازی انتخاب شدند. در مدل تاپسیس فازی^۱ مشخص شد که شهرستان‌های اهواز، دزفول و بهبهان با دریافت امتیازات بین ۰/۱۱۴ تا ۰/۰۸۰ و نیز سه شهرستان رامشیر، هفتگل و صیدون با اخذ مقادیر بین ۰/۰۰۱ تا ۰/۰۰۰، به ترتیب بیش‌ترین و کم‌ترین ضرایب شاخص شباهت و بهترین و بدترین رتبه‌ها را در بین سی شهرستان کسب کردند. در مدل ویکور فازی^۲، شهرستان‌های اهواز، دزفول و بهبهان با اخذ امتیازات بین ۰/۰۰۱ تا ۰/۰۲۲ و سه شهرستان رامشیر، هفتگل و صیدون با اخذ مقادیر بین ۰/۱۳۰ تا ۰/۱۳۳، به ترتیب کم‌ترین و بیش‌ترین ضرایب شاخص ویکور و بهترین و بدترین رتبه‌ها در میان سی شهرستان را ثبت کردند. در تکنیک الکترا فازی^۳، شهرستان‌های اهواز، دزفول و بهبهان با دریافت امتیازات بین ۰/۰۰۰ تا ۰/۰۰۹، و نیز سه شهرستان رامشیر، هفتگل و صیدون با اخذ مقادیر بین ۰/۱۲۹ تا ۰/۱۳۳، به ترتیب کم‌ترین و بیش‌ترین ضرایب را در ماتریس نهایی تسلط و بهترین و بدترین رتبه‌ها در بین سی شهرستان را به دست آوردند. در روش واسپاس فازی^۴، شهرستان‌های اهواز، دزفول و بهبهان با اخذ امتیازات بین ۰/۰۵۶ تا ۰/۰۵۱، و سه شهرستان رامشیر، هفتگل و صیدون با دریافت مقادیر بین ۰/۰۰۶ تا ۰/۰۰۲، به ترتیب بیش‌ترین و کم‌ترین ضرایب لاندای بهینه بر پایه انحراف معیارها و بهترین و بدترین رتبه‌ها در بین سی شهرستان را به خود تعلق دادند. در مدل آراس فازی^۵، شهرستان‌های اهواز، دزفول و بهبهان با دریافت امتیازات بین ۰/۱۰۰ تا ۰/۰۸۱، و نیز سه شهرستان رامشیر، هفتگل و صیدون با اخذ مقادیر بین ۰/۰۰۶ تا ۰/۰۰۲، به ترتیب بیش‌ترین و کم‌ترین ضرایب مطلوبیت نسبی و بهترین و بدترین رتبه‌ها در میان سی شهرستان را کسب کردند. پس این مرحله، ماتریس روش‌های تجمع مرکب از میانگین رتبه‌ها، بردا، کاپلند و در پایان پُست که رابطه کسر رتبه‌های بردار از کاپلند است، برای دسترسی به نتیجه واحد و ترکیب رتبه‌های شهرستان‌های حاصل آمده از روش‌های تصمیم‌گیری چندشاخصه فازی تشکیل شد. نتایج نشان داد که شهرستان‌های اهواز، دزفول و بهبهان با اخذ امتیازات بین ۱ تا ۳ در میانگین رتبه‌ها و ۲۹ تا ۲۵ در پُست، و نیز سه شهرستان رامشیر، هفتگل و صیدون با دریافت مقادیر بین ۲۸ تا ۳۰ در میانگین رتبه‌ها و ۲۵ تا ۲۹- در پُست به ترتیب بهترین و بدترین رتبه‌ها از بین کل شهرستان‌ها را به دست آوردند (جدول ۴).

-
1. Fuzzy TOPSIS
 2. Fuzzy VIKOR
 3. Fuzzy ELECTRE
 4. Fuzzy WASPAS
 5. Fuzzy ARAS

جدول ۴. ضرایب شهرستان‌ها براساس تکنیک‌های پژوهش

Aggregation Methods				FMCDM Methods					شهرستان
POST	COPLAND	BORDA	AVERAGE	FARAS	FWASPAS	FELECTRE	FVIKOR	FTOPSIS	
۲۱/۰۰	۴/۰۰	۲۵/۰۰	۵/۰۰	۰/۰۷۲	۰/۰۴۷	۰/۰۱۸	۰/۰۳۵	۰/۰۶۲	آبادان
-۱۹/۰۰	۲۴/۰۰	۵/۰۰	۲۴/۰۸۰	۰/۰۱۳	۰/۰۱۴	۰/۱۱۵	۰/۱۱۷	۰/۰۰۳	آغاجاری
-۹/۰۰	۱۹/۰۰	۱۰/۰۰	۲۰/۲۰	۰/۰۱۹	۰/۰۲۰	۰/۱۰۴	۰/۱۰۸	۰/۰۰۶	امیدیه
-۱۵/۰۰	۲۲/۰۰	۷/۰۰	۲۳/۴۰	۰/۰۱۷	۰/۰۱۷	۰/۱۱۶	۰/۱۱۶	۰/۰۰۴	اندیکا
۱۵/۰۰	۷/۰۰	۲۲/۰۰	۸/۰۰	۰/۰۵۹	۰/۰۴۲	۰/۰۳۱	۰/۰۵۳	۰/۰۴۲	اندیمشک
۲۹/۰۰	۰/۰۰	۲۹/۰۰	۱/۰۰	۰/۱۰۰	۰/۰۵۶	۰/۰۰۰	۰/۰۰۱	۰/۱۱۴	اهواز
۷/۰۰	۱۱/۰۰	۱۸/۰۰	۱۱/۶۰	۰/۰۴۵	۰/۰۳۶	۰/۰۵۱	۰/۰۷۳	۰/۰۲۵	ایذه
-۱۳/۰۰	۲۱/۰۰	۸/۰۰	۲۱/۸۰	۰/۰۱۸	۰/۰۱۹	۰/۱۰۹	۰/۱۱۲	۰/۰۰۵	باغملک
۱۳/۰۰	۸/۰۰	۲۱/۰۰	۹/۰۰	۰/۰۵۱	۰/۰۳۹	۰/۰۳۸	۰/۰۶۶	۰/۰۳۴	باوی
۱۷/۰۰	۶/۰۰	۲۳/۰۰	۷/۰۰	۰/۰۶۰	۰/۰۴۳	۰/۰۲۷	۰/۰۴۹	۰/۰۴۴	بندرماهشهر
۲۵/۰۰	۲/۰۰	۲۷/۰۰	۳/۰۰	۰/۰۸۱	۰/۰۵۱	۰/۰۰۹	۰/۰۲۲	۰/۰۸۰	بهبهان
-۲۱/۰۰	۲۵/۰۰	۴/۰۰	۲۵/۶۰	۰/۰۱۳	۰/۰۱۳	۰/۱۱۶	۰/۱۱۹	۰/۰۰۴	حمیدیه
۱۱/۰۰	۹/۰۰	۲۰/۰۰	۲۵/۶۰	۰/۰۴۶	۰/۰۳۶	۰/۰۵۰	۰/۰۷۶	۰/۰۲۶	خرمشهر
-۱۷/۰۰	۲۳/۰۰	۶/۰۰	۱۰/۶۰	۰/۰۱۴	۰/۰۱۵	۰/۱۱۵	۰/۱۱۹	۰/۰۰۳	دزپارت
۲۷/۰۰	۱/۰۰	۲۸/۰۰	۲۴/۲۰	۰/۰۹۷	۰/۰۵۵	۰/۰۰۴	۰/۰۰۲	۰/۱۰۸	دزفول
۵/۰۰	۱۲/۰۰	۱۷/۰۰	۲/۰۰	۰/۰۴۰	۰/۰۳۳	۰/۰۶۱	۰/۰۸۱	۰/۰۱۹	دشت آزادگان
-۲۵/۰۰	۲۷/۰۰	۲/۰۰	۱۳/۲۰	۰/۰۰۶	۰/۰۰۶	۰/۱۲۹	۰/۱۳۰	۰/۰۰۱	رامشیر
-۵/۰۰	۱۷/۰۰	۱۲/۰۰	۲۸/۰۰	۰/۰۲۷	۰/۰۲۵	۰/۰۸۹	۰/۱۰۱	۰/۰۰۹	رامهرمز
۳/۰۰	۱۳/۰۰	۱۶/۰۰	۱۳/۸۰	۰/۰۳۹	۰/۰۳۲	۰/۰۶۴	۰/۰۸۸	۰/۰۲۱	شادگان
۱۹/۰۰	۵/۰۰	۲۴/۰۰	۶/۰۰	۰/۰۶۹	۰/۰۴۶	۰/۰۲۲	۰/۰۳۸	۰/۰۵۸	شوش
۲۳/۰۰	۳/۰۰	۲۶/۰۰	۴/۰۰	۰/۰۸۱	۰/۰۵۰	۰/۰۰۹	۰/۰۲۷	۰/۰۷۸	شوشتر
-۲۹/۰۰	۲۹/۰۰	۰/۰۰	۳۰/۰۰	۰/۰۰۲	۰/۰۰۲	۰/۱۳۳	۰/۱۳۳	۰/۰۰۰	صیلون
۱/۰۰	۱۴/۰۰	۱۵/۰۰	۱۵/۴۰	۰/۰۳۳	۰/۰۲۹	۰/۰۷۴	۰/۰۹۰	۰/۰۱۳	کارون
۹/۰۰	۱۰/۰۰	۱۹/۰۰	۱۰/۸۰	۰/۰۴۵	۰/۰۳۶	۰/۰۴۷	۰/۰۷۴	۰/۰۲۶	کرخه
-۱۱/۰۰	۲۰/۰۰	۹/۰۰	۲۱/۰۰	۰/۰۱۸	۰/۰۱۹	۰/۰۹۹	۰/۱۱۰	۰/۰۰۵	گتوند
-۲۳/۰۰	۲۶/۰۰	۳/۰۰	۲۷/۰۰	۰/۰۰۸	۰/۰۰۸	۰/۱۲۳	۰/۱۲۵	۰/۰۰۱	لالی
-۳/۰۰	۱۶/۰۰	۱۳/۰۰	۱۷/۰۰	۰/۰۲۸	۰/۰۲۶	۰/۰۸۳	۰/۱۰۰	۰/۰۱۲	مسجدسلیمان
-۲۷/۰۰	۲۸/۰۰	۱/۰۰	۲۹/۰۰	۰/۰۰۴	۰/۰۰۴	۰/۱۲۹	۰/۱۳۰	۰/۰۰۰	هفتگل
-۱/۰۰	۱۵/۰۰	۱۴/۰۰	۱۵/۶۰	۰/۰۳۱	۰/۰۲۸	۰/۰۷۱	۰/۰۹۵	۰/۰۱۴	هنديجان
-۷/۰۰	۱۸/۰۰	۱۱/۰۰	۱۸/۸۰	۰/۰۲۴	۰/۰۲۳	۰/۰۹۵	۰/۱۰۴	۰/۰۰۹	هویزه

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

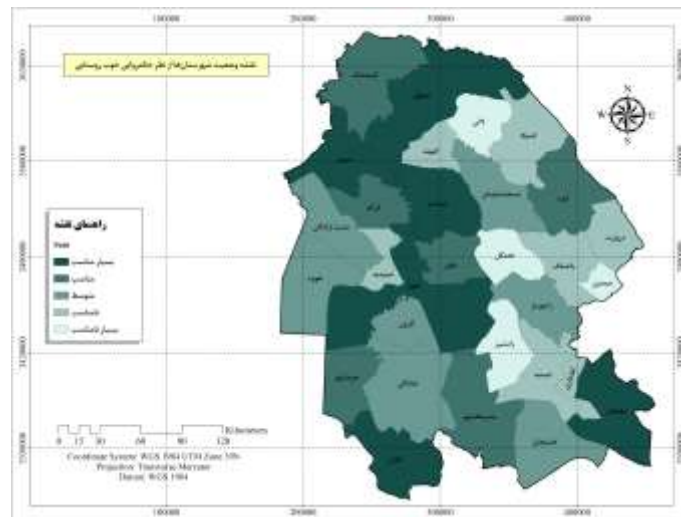
نمایش فضایی سطوح حکمروایی خوب روستایی

در این پژوهش، به منظور نمایش فضایی سطوح حکمروایی خوب روستایی استان خوزستان، از سامانه اطلاعات جغرافیایی استفاده شد. بدین صورت که ابتدا سهم کلاس‌های بیان‌کننده وضعیت در جریان مزبور به ازای تمامی شهرستان‌های استان محاسبه شد. یافته‌ها نشان دادند که در مقوله اجماع‌گرایی، سهم طبقات مناسب، متوسط و نامناسب از تمام منطقه به ترتیب $\frac{33}{3}$ درصد یا ده شهرستان، $\frac{20}{0}$ درصد یا شش شهرستان و $\frac{46}{7}$ درصد یا چهارده شهرستان است. در مقوله شفافیت‌طلبی، سهم رده‌های مناسب، متوسط و نامناسب از کل استان به ترتیب برابر $\frac{36}{7}$ درصد یا یازده شهرستان، $\frac{20}{0}$ درصد یا شش شهرستان و $\frac{43}{3}$ درصد یا سیزده شهرستان بود. در مقوله عدالت‌گستری، سهم کلاس‌های مناسب، متوسط و نامناسب از تمام منطقه به ترتیب $\frac{26}{7}$ درصد یا هشت شهرستان، $\frac{33}{3}$ درصد یا ده شهرستان و $\frac{53}{3}$ درصد یا شانزده شهرستان است. در مقوله قانون‌مندی، سهم سطوح مناسب، متوسط و نامناسب از کل استان به ترتیب $\frac{30}{0}$ درصد یا نه شهرستان، $\frac{33}{3}$ یا ده شهرستان و $\frac{36}{7}$ درصد یا یازده شهرستان بود. در مقوله کارایی و اثربخشی، سهم طبقات مناسب، متوسط و نامناسب از تمام منطقه به ترتیب برابر $\frac{30}{0}$ درصد یا نه شهرستان، $\frac{20}{0}$ درصد یا شش شهرستان و $\frac{50}{0}$ درصد یا پانزده شهرستان است. در مقوله مسئولیت‌پذیری، سهم سطوح مناسب، متوسط و نامناسب از کل استان به ترتیب $\frac{36}{7}$ درصد یا یازده شهرستان، $\frac{26}{7}$ درصد یا هشت شهرستان و $\frac{36}{7}$ درصد یا یازده شهرستان بود. در مقوله مشارکت‌محوری، سهم طبقات مناسب، متوسط و نامناسب از تمام منطقه به ترتیب $\frac{40}{0}$ درصد یا دوازده شهرستان، $\frac{26}{7}$ درصد یا هشت شهرستان و $\frac{33}{3}$ درصد یا ده شهرستان است. در پاسخ‌گویی، سهم کلاس‌های مناسب، متوسط و نامناسب از کل استان به ترتیب $\frac{26}{7}$ درصد یا هشت شهرستان، $\frac{30}{0}$ درصد یا نه شهرستان و $\frac{43}{3}$ درصد یا سیزده شهرستان بود. نتایج نقشه‌نمایی سطوح حکمروایی خوب روستایی در استان نشان داد که سهم طبقات مناسب، متوسط و نامناسب به ترتیب $\frac{40}{0}$ درصد یا دوازده شهرستان، $\frac{23}{3}$ درصد یا هفت شهرستان و $\frac{36}{7}$ درصد یا یازده شهرستان است. هم‌چنین از کل استان، شهرستان‌های اهواز، آبادان، بهبهان، شوش، شوشتر و دزفول در وضعیت بسیار مناسب و شهرستان‌های لالی، صیدون، هفتگل و رامشیر در وضعیت بسیار نامناسب از حکمروایی خوب روستایی قرار دارند. شکل ۴، لایه‌های مقوله‌ها و شکل ۵، نقشه‌نمایی ترکیب لایه‌ها را نشان می‌دهند.

شکل ۴. پهنه‌بندی شهرستان‌های استان خوزستان از نظر اصول حکمروایی خوب روستایی

ترسیم: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

شکل ۵. پهنه‌بندی شهرستان‌های استان خوزستان از نظر سطوح کلی حکمروایی خوب روستایی

ترسیم: یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۳

نتیجه‌گیری

حکمروایی خوب روستایی به عنوان یک چارچوب جامع جهت کارآمدسازی نظام برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری فضایی، به واسطه تأکید بر نقش ویژه اصول اجماع‌گرایی، شفافیت‌طلبی، عدالت‌گستری، قانون‌مندی، کارایی و اثربخشی، مسئولیت‌پذیری، مشارکت‌محوری و پاسخ‌گویی، می‌تواند به عنوان یک مدل موفق در تحقق اهداف توسعه پایدار روستایی عمل نماید. این رویکرد، با بسترسازی برای تصمیم‌گیری‌های فضایی، اثرات بلندمدت مثبتی را برای بهبود معیشت روستائیان به ارمغان می‌آورد و پیشرفت کیفی مدیریت و سیاست‌گذاری فضایی را موجب می‌شود. این مطالعه، با هدف تحلیل مؤلفه‌های مؤثر بر حکمروایی خوب روستایی در نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فضایی استان خوزستان درصدد آن بود که وضعیت اصول یا مؤلفه‌های حکمروایی خوب روستایی را بررسی نماید تا از این طریق بتوان موقعیت شهرستان‌های استان را شناسایی نمود. نتایج حاصل از اجرای روش‌های وزن‌دهی چندشاخصه نشان داد که مقوله کارایی و اثربخشی بهترین وضعیت را نسبت به سایر مقوله‌ها به دست آورده است. این نتیجه با یافته‌های باینی و همکاران (۲۰۲۳)، فاطمی و همکاران (۲۰۲۲) و مسرورنژاد و همکاران (۱۴۰۰) همسو و با نتایج مطالعه طالشی و همکاران (۱۳۹۶) ناهماهنگ می‌باشد. به علاوه، اجماع‌گرایی در بین

مقوله‌های حکمروایی خوب روستایی نامناسب‌ترین وضعیت را به خود اختصاص داده که این یافته با نتیجه مطالعه سایتول و همکاران (۲۰۲۳) در تناقض است. مضاف بر این، دو مقوله پاسخ‌گویی و شفافیت‌طلبی پس از اجماع‌گرایی، پایین‌ترین ضرایب را کسب کردند که این نتیجه با یافته پژوهش سایتول و همکاران (۲۰۲۳) هم‌راستا و با مطالعه فاطمی و همکاران (۲۰۲۲) و طالشی و همکاران (۱۳۹۶) ناهمخوانی داشته است. به علاوه، در بررسی سهم شهرستان‌های استان از سطوح کلی حکمروایی خوب روستایی مشخص گردید که نزدیک به نیمی از منطقه در وضعیت مطلوبی از این حیث قرار دارد. برای جبران کاستی‌های مقوله‌های مسئولیت‌پذیری، شفافیت‌طلبی، پاسخ‌گویی و اجماع‌گرایی و ارتقای جایگاه حکمروایی خوب روستایی در نظام برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری فضایی استان می‌توان چند راهکار عمومی را در نظر گرفت. در راستای بهبود وضعیت اجماع‌گرایی در استان جهت‌گیری می‌تواند بر تقویت همکاری‌ها و هماهنگی‌های بین‌بخشی، تطبیق ساختار مدیریتی با مأموریت‌ها و اهداف توسعه‌ای، کاهش نفوذ گروه‌های مداخله‌کننده خارج از سازمان و غیرضروری، وفاق بر سر افزایش اختیارات اداره محلی، جلب اعتماد عمومی و بین‌سازمانی، تقویت باورها، تفاهم و سازگاری فرهنگی و قومی و توافق جمعی بر پشتیبانی از توسعه زیرساخت‌ها و تسهیلات عمومی متمرکز شود. هم‌چنین، به منظور بهبود وضعیت پاسخ‌گویی در استان جهت‌گیری باید به سوی ایجاد سازوکار مشخص برای پاسخ‌گویی به نیازهای جامعه محلی، برقراری سیستم ارزیابی و نظارت بر عملکرد مدیران و مجریان جهت پیگیری میزان تحقق مطالبات عمومی و شناسایی کانال‌های بهینه پاسخ‌گویی به خواسته‌ها، ارتقای جایگاه مدیریت بین‌بخشی و منطقه‌ای در تقسیم کار ملی، بهبود دسترسی به خدمات عمومی و زیرساخت‌های حیاتی، تأمین نیاز آبی محصولات و بهبود بهره‌وری کشاورزی، تقویت صنایع محلی و فراآوری محصولات، بازسازی زیرساخت‌های مناطق جنگ‌زده و کم‌برخوردار و افزایش تاب‌آوری و آینده‌نگری در مدیریت معطوف شود. افزون بر این، برای افزایش شفافیت در استان جهت‌گیری می‌تواند بر افزایش توانمندی در استفاده از سیستم‌های دیجیتالی برای نظارت و ارزیابی عملکرد سازمان‌ها و انتشار اطلاعات مرتبط به صورت عمومی، تقویت شفافیت در اداره امور منطقه‌ای، پیاده‌سازی سیستم‌های شفاف در تهیه و اجرای برنامه‌های توسعه و آمایش استان، ایجاد سازوکار شفاف برای جلوگیری از مداخله گروه‌های با سوگیری جناحی، سیاسی و امنیتی در امور اقتصادی، عمرانی و مدیریتی، توجه به سرمایه اجتماعی و بررسی روند تخلیه روستاها، تعریف و تعیین قلمرو و محدوده عمل اجزای مدیریت محلی و منطقه‌ای و نیز توجه به موقعیت ویژه جغرافیایی و

توانمندی‌های استان متمرکز شود. به علاوه، در راستای بهبود وضعیت مسئولیت‌پذیری در استان باید به ترویج حس مسئولیت‌پذیری در بین مدیران و مجریان برنامه‌های توسعه و آمایش استان، برگزاری دوره‌های توانمندسازی و شناختی مدیران با اصول مدیریت و راهبری امور محلی و منطقه‌ای، تنظیم سازوکار مشخص برای شناسایی مدیران مجرب، مسئولیت‌پذیر و متعهد، به کارگیری مدیران مسئولیت‌پذیر در امور توسعه زیرساختی و تقویت مشارکت آن‌ها در سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی، استفاده از مدیران توانمند در مسائل حفاظت از منابع طبیعی و مدیریت بحران‌ها، پشتیبانی از مدیران مسئولیت‌پذیر در توسعه کشاورزی و ارتقای تولیدات محلی، گماردن افراد مسئولیت‌پذیر در امر شناسایی ظرفیت‌های محلی و همکاری با بخش خصوصی، تقویت شبکه‌های ارتباطی بین تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان و مصرف‌کنندگان توسط افراد مسئولیت‌پذیر جهت حمایت از توسعه صنایع و بازاریابی محصولات فرهنگی و کشاورزی و استفاده از مدیران مجرب و متعهد در پیش‌بینی و مدیریت بحران‌های اجتماعی، اقتصادی و امنیتی پرداخت. این مطالعه، با وجود آن که جایگاه حکمروایی خوب روستایی در نظام سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فضایی را کمی‌سازی نموده است، مسیر بهینه و سریع تحلیل و تحقق این هدف، به دلیل دخالت پارامترهای مختلف، هنوز نامشخص است. هم‌چنین، یکی از محدودیت‌های اصلی در این پژوهش، کمبود یا عدم جامعیت داده‌های موجود در اسناد منطقه‌ای استان خوزستان است. برخی از این اسناد بروز نبوده یا به طور جامع به اصول حکمروایی خوب روستایی نپرداخته‌اند. افزون بر این، از محدودیت‌های دیگر این بود که در فرآیند شکل‌گیری مقوله‌ها، به واسطه عدم وجود محتوای مرتبط با مناطق روستایی، بعضی از مضامین که ماهیت عمومی داشته‌اند و دارای حداقل ارتباط با نیازها و چالش‌های واقعی روستاها و یا فضای برنامه‌ریزی استان بوده‌اند، طی فرآیندهای کدگذاری به عنوان زیرمقوله گزینش شدند. به علاوه، نظر به این که برنامه‌ای مشخصی درباره توسعه و مدیریت روستایی به ازای کل استان تهیه نشده است، این مطالعه، از ارائه اطلاعات سودمندتر منطبق با نیازهای واقعی و چالش‌های موجود بی‌نصیب مانده است. بررسی جنبه‌های نوظهور حکمروایی خوب روستایی، مسیرهای امیدبخش برای مطالعات آینده را نشان می‌دهند. یک جهت به اهمیت ترکیب با ابعاد توسعه پایدار اشاره دارد که ضامن بهبود کیفیت محیطی، مشارکت جامعه و بهبود رفاه اقتصادی است. در مطالعات آینده، استفاده از فناوری‌های پیشرفته تحلیل فضایی و تصمیم‌گیری مکان‌محور برای تحقق حکمروایی روستایی پیشنهاد می‌شود. هم‌چنین، تحلیل روابط حکمروایی خوب روستایی با روندهای جهانی مانند تغییرات اقلیمی،

تحولات جمعیتی و جهانی شدن می‌تواند بینش‌های ارزش‌مندی را در رابطه با تدوین سیاست‌های آینده ارائه کند. بررسی رویکردهای نوآورانه در تحلیل روابط میان کنش‌گران جامعه محلی می‌تواند گفتمان حکمروایی خوب روستایی را غنی‌تر سازد. در نگاه وسیع‌تر و با توجه به محتوای پیاده‌سازی شده در این مطالعه، توصیه می‌شود که اصول حکمروایی خوب در اسناد فرادستی یا جهت‌گیری‌های جهانی، نظیر اهداف توسعه پایدار سازمان ملل به نسبت مناطق کشور مورد ارزیابی قرار گیرند تا عملکرد سامانه‌های مدیریتی در سطوح محلی و منطقه‌ای مشخص شود.

کتابنامه

۱. ابراهیم‌زاده، عیسی و اسدیان، مرتضی. (۱۳۹۲). تحلیل و ارزیابی میزان تحقق پذیری حکمروایی خوب شهری در ایران؛ مورد شناسی: شهر کاشمر. *جغرافیا و آمایش شهری- منطقه‌ای*، ۶۳، ۱۷-۳۰.
۲. امامی، محمد و شاکری، حمید. (۱۳۹۴). حکمرانی خوب و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران. *حقوق تطبیقی*، ۲۱، ۵۷-۲۵.
۳. بدری، علی؛ رضوانی، محمدرضا و خدادادی، پروین. (۱۳۹۸). تحلیل محتوای کیفی سیاست‌های فضایی توسعه روستایی کشور پس از انقلاب اسلامی. *برنامه‌ریزی فضایی*، ۱۹، ۱-۲۴.
۴. بدری، علی؛ رضوانی، محمدرضا و خدادادی، پروین. (۱۳۹۹). تحلیل عوامل و فرآیندهای مؤثر بر تدوین سیاست‌گذاری فضایی توسعه کالبدی مناطق روستایی ایران. *برنامه‌ریزی توسعه کالبدی*، ۱۷، ۴۳-۲۵.
۵. برقی، حمید؛ قنبری، یوسف؛ افشاری‌پور؛ علی و حسین‌زاده، نسیم. (۱۴۰۲). *تحلیل نظام حکمروایی و سیاست‌گذاری توسعه نواحی روستایی ایران*. انتشارات دانشگاه اصفهان: اصفهان.
۶. پاژکی، معصومه؛ شیخی، داوود و صمدی‌مقدم، شیرین. (۱۳۹۹). تحلیل نقش مدیریت مبتنی بر حکمروایی خوب در توسعه پایدار روستایی، مطالعه موردی: دهستان فیلستان، شهرستان پاکدشت. *جغرافیا و توسعه*، ۵۸، ۱۱۲-۹۳.
۷. جعفری، نسیم؛ برقی، حمید و قنبری، یوسف. (۱۳۹۷). ارزیابی عملکرد دهیاری‌ها در چارچوب حکمروایی خوب روستایی، مطالعه موردی: روستاهای شهرستان زنجان. *تحقیقات جغرافیایی*، ۳۴، ۱۹-۱۱.
۸. حیدری‌ساریان، وکیل. (۱۳۹۸). ارزیابی الگوی مدیریت محلی روستایی مبتنی بر شاخص‌های حکمروایی خوب، مطالعه موردی: شهرستان مشکین‌شهر. *جغرافیا و توسعه*، ۵۷، ۱۵۴-۱۳۳.
۹. داداش‌پور، هاشم و علی‌دادی، مهدی. (۱۳۹۹). *برنامه‌ریزی توسعه یکپارچه محلی: چهارچوب نظری و عملیاتی برای ایران*. چاپ اول، انتشارات بنیاد مسکن: تهران.
۱۰. زیاری، کرامت‌الله و محمدی، علیرضا. (۱۳۹۶). *مدیریت توسعه منطقه‌ای با تأکید بر ایران*. چاپ دوم، انتشارات دانشگاه تهران: تهران.
۱۱. سجادی، سعید؛ پورطاهری، مهدی و رکن‌الدین‌افتخاری، علیرضا. (۱۴۰۲). شناسایی و سنجش میزان اهمیت شاخص‌های سیاست‌گذاری فضایی اقامتگاه‌های بوم‌گردی، مورد مطالعه: منطقه هورامان. *آمایش سیاسی فضا*، ۶، ۴۴-۲۴.
۱۲. ضیایی، محمود و اسدیان، فائزه. (۱۴۰۰). چهارچوبی برای سطح‌بندی متغیرهای حکمروایی خوب در توسعه پایدار مقصدهای گردشگری، نمونه پژوهش: شهرستان میند. *برنامه‌ریزی فضایی*، ۱۱، ۱-۲۶.
۱۳. طالشی، مصطفی؛ دربان‌آستانه، علیرضا و موسوی، عارف. (۱۳۹۶). تبیین الگوی فضایی حکمروایی خوب روستایی پیرامون کلان‌شهر

- کرج. پژوهش‌های جغرافیای برنامه‌ریزی شهری، ۵(۴)، ۵۸۵-۶۰۶.
۱۴. فولادی، علی؛ رضوانی، محمدرضا و بدری، علی. (۱۴۰۱). تحلیل سطح حکمروایی محلی روستاهای شهرستان تنکابن. روستا و توسعه پایدار فضا، ۳(۳)، ۱-۱۹.
۱۵. قادری حاجت، مصطفی؛ احمدی‌پور، زهرا و ملک‌شاهی، محمدرضا. (۱۴۰۱). تبیین نظری رابطه سازمان‌دهی سیاسی فضا و عدالت فضایی. آمایش سیاسی فضا، ۴(۴)، ۲۷۲-۲۸۷.
۱۶. کوهستانی، حسین؛ کاظمیه، فاطمه و نظری، مریم. (۱۴۰۳). مبانی مدیریت و حکمروایی روستایی. چاپ اول، انتشارات تالاب: تهران.
۱۷. مرادی، ابراهیم؛ رهنما، علی و حیدریان، سمیرا. (۱۳۹۶). تأثیر شاخص‌های حکمرانی خوب بر کنترل فساد، مطالعه موردی: کشورهای خاورمیانه و جنوب شرق آسیا. اقتصاد مقداری، ۱۴(۴)، ۱۵۱-۱۸۲.
۱۸. مرکز آمار ایران. (۱۳۹۵). گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن. انتشارات مرکز آمار ایران: تهران.
۱۹. مرکز آمار ایران. (۱۴۰۱). سالنامه آماری استان خوزستان. انتشارات مرکز آمار ایران: تهران.
۲۰. مسرورنژاد، ناصر؛ مولایی هاشجین، نصراله؛ پوررمضان، عیسی و قریشی، محمداوسط. (۱۴۰۰). تبیین عوامل مؤثر بر کارایی و اثربخشی مدیریت و مشارکت روستایی در توسعه روستاهای شهرستان صومعه‌سرا با رویکرد حکمروایی خوب. پژوهش‌های جغرافیای انسانی، ۴۵۳(۴)، ۱۵۴۱-۱۵۴۳.
۲۱. موسوی، عارف. (۱۳۹۷). الگوی فضایی حکمروایی خوب روستایی پیرامون کلان شهرهای منطقه کلان‌شهری کرج. رساله دکتری، رشته جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، مرکز تحصیلات تکمیلی، دانشگاه پیام نور: تهران.
22. Acheampong, R. A. (2019). *Spatial Planning in Ghana*. First Edition, Springer Publishing: New York.
23. Adams, D., Ullah, S., Akhtar, P., Adams, K., & Saidi, S. (2019). The Role of Country-Level Institutional Factors in Escaping the Natural Resource Curse: Insights from Ghana. *Resources Policy*, 61, 433-440.
24. Barbosa, L. S. (2017). *Digital Governance for Sustainable Development*. First Edition, Springer Press: New York.
25. Beqiraj, J., & Ippolito, F. (2021). COVID-19 and International Organizations: Challenges and Opportunities from the Perspective of Good Governance and the Rule of Law: Introduction to the Forum. *International Organizations Law Review*, 18(3), 293-306.
26. Beyene, E., Adam, A. G., & Minale, A. S. (2023). Examining the Practice of Urban Governance Using UN-Habitat Urban Governance Index in Gondar City, North West Ethiopia. *Cogent Social Sciences*, 9(1), 2208934.
27. Bieda, A., & Dybal, L. (2021). Assessing Correctness of Local Spatial Policy Using Information on Commencement of Construction Investment Process. *Land Use Policy*, 100, 104921.
28. Billi, M., Mascareño, A., & Edwards, J. (2021). Governing Sustainability or Sustainable Governance? Semantic Constellations on the Sustainability-Governance Intersection in Academic Literature. *Cleaner Production*, 279, 123523.
29. Capello, R. (2017). *Seminal Studies in Regional and Urban Economics: Contributions from an Impressive Mind*. First Edition, Springer Publishing: New York.
30. Dabson, B. (2020). Regional Solutions for Rural and Urban Challenges. *State and Local Government Review*, 51(4), 283-291.
31. Da-Cruz, N. F., & Marques, R. C. (2017). Structuring Composite Local Governance Indicators. *Policy Studies*, 38(2), 109-129.
32. Debbarma, J., & Choi, Y. (2022). A Taxonomy of Green Governance: A Qualitative and Quantitative Analysis Towards Sustainable Development. *Sustainable Cities and Society*, 79, 1-10.
33. De-Marchi, G., Lucertini, G., & Tsoukiàs, A. (2016). From Evidence-Based Policy Making to Policy Analytics. *Annals of Operations Research*, 236(1), 15-38.
34. Eltorai, A. E., Bakal, J. A., DeFroda, S. F., & Owens, B. D. (2023). *Handbook for Designing and Conducting Clinical*

and Translational Research: Translational Sports Medicine. First Edition. Elsevier Publishing: Amsterdam.

35. European Union. (1997). *The EU Compendium of Spatial Planning Systems and Policies*. Publications Office of the European Union: Luxembourg City.
36. Fatemi, M., Moayedfar, S., Rezaei, H., & Author, C. (2022). Assessing the Feasibility of Rural Participation Based on Good Governance Indicators, Case Study: Abarkooh County. *Research and Rural Planning*, 11(3), 35–51.
37. Fischer, M. M., & Nijkamp, P. (2021). *Handbook of Regional Science*. Second Edition, Springer Press: New York.
38. Ge, D., & Lu, Y. (2021). A Strategy of the Rural Governance for Territorial Spatial Planning in China. *Geographical Sciences*, 31(9), 1349–1364.
39. Geoghegan, J., & Gray, W. (2019). *Spatial Aspects of Environmental Policy*. First Edition. Routledge Press: London.
40. Glass, L.-M., & Newig, J. (2019). Governance for Achieving the Sustainable Development Goals: How Important are Participation, Policy Coherence, Reflexivity, Adaptation and Democratic Institutions. *Earth System Governance*, 2, 1–14.
41. Grahm, S., & Lühmann, A. (2021). Good Seed Makes a Good Crop? The Relationship Between Civil Society and Post-Independence Democracy Levels. *Civil Society*, 17(3–4), 297–322.
42. Herasymuk, K., Martselyak, O. V., Kirichenko, Y. N., Zhmur, N. V., & Shmalenko, I. I. (2020). Principles of Integrity and Good Governance in Public Administration. *Management*, 11(4), 545–555.
43. Holzhacker, R. L., Wittek, R., & Woltjer, J. (2016). *Decentralization and Governance in Indonesia*. First Edition, Springer Publishing: New York. 31–50.
44. Hooton, C. A. (2022). Reframing Spatial Policy Through Targeting Diagnostic Tools: Potential and Deprivation, Cambridge Regions. *Economy and Society*, 15(1), 57–74.
45. Janowski, T., Estevez, E., & Baguma, R. (2018). Platform Governance for Sustainable Development: Reshaping Citizen-Administration Relationships in the Digital Age. *Government Information*, 35(4), S1-S16.
46. Jenar, S. (2021). The Acceleration Development of Disadvantaged Region: On Government Affairs Perspective. *Nurani Hukum*, 4(2), 1–15.
47. Jones, J. L., & White, D. D. (2021). A Social Network Analysis of Collaborative Governance for the Food-Energy-Water Nexus in Phoenix, AZ, USA. *Environmental Studies and Sciences*, 11(4), 671–681.
48. Keyim, P. (2017). Tourism Collaborative Governance and Rural Community Development in Finland: The Case of Vuonislahti. *Travel Research*, 57(4), 483–494.
49. Klimach, A., Dawidowicz, A., & Żróbek, R. (2018). The Polish Land Administration System Supporting Good Governance. *Land Use Policy*, 79, 547–555.
50. Koopmans, M. E., Rogge, E., Mettepenningen, E., Knickel, K., & Šūmane, S. (2018). The Role of Multi-Actor Governance in Aligning Farm Modernization and Sustainable Rural Development. *Rural Studies*, 59, 252–262.
51. Kremsa, V. S. (2021). Sustainable Management of Agricultural Resources: Agricultural Crops and Animals. *Sustainable Resource Management*, 99–145.
52. Lance, C. E., & Vandenberg, R. J. (2014). *More Statistical and Methodological Myths and Urban Legends: Doctrine, Verity and Fable in Organizational and Social Sciences*. First Edition, Routledge Publishers: London.
53. Liu, Y. L., Chiang, J. Te, & Ko, P. F. (2023). The Benefits of Tourism for Rural Community Development. *Humanities and Social Sciences Communications*, 10(1), 1–12.
54. Liu, Y., & Yang, W. (2019). Leadership and Governance Tools for Village Sustainable Development in China. *Sustainability*, 11(20), 1–17.
55. Lv, L., & Shi, D. (2023). Innovative Development and Practice of Digital Rural Governance Model Based on Green Ecology. *Sustainability*, 15(4), 2955.
56. Morrison, T. H. (2014). Developing a Regional Governance Index: The Institutional Potential of Rural Regions. *Rural Studies*, 35, 101–111.
57. Nadin, V., Stead, D., Dąbrowski, M., & Fernandez-Maldonado, A. M. (2021). Integrated, Adaptive and Participatory Spatial Planning: Trends Across Europe. *Regional Studies*, 55(5), 791–803.

58. Nasiri, E., Entekhabi, S., & Mohagheghpour, S. (2020). Assessing the Relationship between the Performance of Rural Municipalities and the Realization of Good Rural Governance, Case Study of the Central Part of Zanjan City. *Sustainable Rural Development*, 4(2), 215–228.
59. Nölting, B., & Mann, C. (2018). Governance Strategy for Sustainable Land Management and Water Reuse: Challenges for Transdisciplinary Research. *Sustainable Development*, 26(6), 691–700.
60. Pappalardo, G., Sisto, R., & Pecorino, B. (2018). Is the Partnership Governance Able to Promote Endogenous Rural Development? A Preliminary Assessment under Adaptive Co-Management Approach. *European Countryside*, 10(4), 543–565.
61. Peng, Y., Peng, X., Li, X., Lu, M., & Yin, M. (2023). Effectiveness in Rural Governance: Influencing Factors and Driving Pathways: Based on 20 Typical Cases of Rural Governance in China. *Land*, 12(7), 1452.
62. Pereira, G., Cunha, M. A., Lampoltshammer, T. J., Parycek, P., & Testa, M. G. (2017). Increasing Collaboration and Participation in Smart City Governance: A Cross-Case Analysis of Smart City Initiatives. *Information Technology for Development*, 23(3), 526–553.
63. Pomeranz, E. F., & Stedman, R. C. (2020). Measuring Good Governance: Piloting an Instrument for Evaluating Good Governance Principles. *Environmental Policy and Planning*, 22(3), 428–440.
64. Rahmani Fazli, A., Monshizadeh, R., Rahmani, B., & Alipourian, J. (2017). Good Governance Based Rural Management and its Role in Sustainable Rural Development, Case Study: A Comparison between Central District of Kuhdasht and Lavasanat District of Shemiranat. *Research and Rural Planning*, 6(1), 133–152.
65. Ramzy, O., Bedawy, R. El, Anwar, M., & Eldahan, O. H. (2019). Sustainable Development & Good Governance. *Sustainable Development*, 8(2), 125.
66. Sahut, J. M., Peris-Ortiz, M., & Teulon, F. (2019). Corporate Social Responsibility and Governance. *Management and Governance*, 23(4), 901–912.
67. Sher-Hadar, N., Lahat, L., & Galnoor, I. (2020). *Collaborative Governance*. Springer Publishing: New York.
68. Stojanovic, I., Ateljovic, J., & Stevic, R. S. (2016). Good Governance as a Tool of Sustainable Development. *Sustainable Development*, 5(4), 558.
69. Suha, S. A., & Sanam, T. F. (2023). Exploring Dominant Factors for Ensuring the Sustainability of Utilizing Artificial Intelligence in Healthcare Decision Making: An Emerging Country Context. *International Information Management Data Insights*, 3(1), 100170.
70. Tshimpaka, L. M., Nshimbi, C. C., & Moyo, I. (2021). *Regional Economic Communities and Integration in Southern Africa*. Springer Publishing: New York. 115–151.
71. Udod, Y. (2020). Local Self-Government Development Programming: Regional Experience and Modern Challenges. *Public Administration Aspects*, 8(2), 131–140.
72. Utami, I. P., Hadi, K., & Syafriyana, Y. (2019). Regional Government Strategies In The Development Of Sumenep Keraton Tourism In The Perspective Collaborative Governance. *Local Government Issues*, 2(1), 51–74.
73. Vasseur, L., Horning, D., Thornbush, M., Cohen-Shacham, E., Andrade, A., Barrow, E., Edwards, S. R., Wit, P., & Jones, M. (2017). Complex Problems and Unchallenged Solutions: Bringing Ecosystem Governance to the Forefront of the UN Sustainable Development Goals. *Ambio*, 46(7), 731–742.
74. Vastrom, M., & Normann, R. (2019). The Role of Local Government in Rural Communities: Culture-Based Development Strategies. *Local Government Studies*, 45(6), 848–868.
75. Villanueva, J. L., Kidokoro, T., & Seta, F. (2022). Cross-Border Integration, Cooperation and Governance: A Systems Approach for Evaluating “Good” Governance in Cross-Border Regions. *Borderlands Studies*, 37, 1047-1070.
76. Virtudes, A. (2016). Good Governance Principles in Spatial Planning at Local Scale. *Procedia Engineering*, 161, 1710–1714.
77. Ye, C., & Liu, Z. (2020). Rural-Urban Co-Governance: Multi-Scale Practice. *Science Bulletin*, 65(10), 778–780.
78. Zaitul, Z., Ilona, D., & Novianti, N. (2023). Good Governance in Rural Local Administration. *Administrative Sciences*, 13(1), 19.